

HAZİRAN 2022 SAYI:1

ASR

Sancaktepe Teknoloji Anadolu İmam Hatip Lisesi - Mesleki Tatbikat Kulübü

*Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Götür müslümana selam diyordu
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslâm diyordu*

Mehmet Akif İnan

Editörden

Abdülhakim ARIKAN

Kıymetli Dostlar, Bismillah deyip Rahman ve Rahim olan Mevla'mızın adıyla başlayalım. Güzel Türkiye'mizin kendi alanında tek olan Sancaktepe Teknoloji Anadolu İmam Hatip Lisesi, Mesleki Tatbikat ve Halkla İlişkiler Kulübü öğrencileri olarak ilk dergimizi çıkarıyoruz. Dergimize ASR ismini verdik. Çünkü zaman çok kıymetli. Kıymetli olmasaydı yüce Yarıdan asra yemin etmezdi. Sevgili Peygamberimiz (SAV) üstüne basa basa "Aman ha, sağlık ve boş vakit konusunda aldanmayın!" diye bizi ikaz etmezdi. İmam hatip nesli olarak bizim kaybedecek, boşa harcanacak, oyun ve eğlenceye fazladan tüketilecek zamanımız yok. Hedefimize ulaşmada zaman bizim bineğimiz. Hedefimiz, teknolojiyi doğru bir şekilde kullanarak imani güzelliklerle süsleyerek İslam'a, Kur'an'a, vatanımıza ve bütün insanlığa hizmet etmektir.

ASR dergisini çıkaran Teknoloji Anadolu İmam Hatip Lisesi nasıl ve nice bir okuldur dersenez; İmam hatip müfredatı uygulayan, teknoloji çalışmaları yapan ve projeler üreten, İngilizce dil Eğitimi veren, Fen Lisesi müfredatı bulunan, akademik başarıyı üst seviyeye yükseltip üniversiteye öğrenci hazırlayan; enerjisini gençliğinden, dinamizmini Allah'a imandan alan bir okuldur. Bütün bu alanların hepsi öğrencilerimizin çift kanatlı olarak yetişmelerine katkı sağlayacaktır. Bu güzide okuldan mezun olduklarında zamanı, insanı, hayatı, ilmi ve bilimi çok iyi okuyup analiz edebilen mükemmel birer genç olarak hayata hazır hale geleceklerdir inşallah.

Gençlerimizin köklerini tanımalarını istiyoruz.

Geçmişlerini bilsinler ki geleceğe güvenle baksınlar. Sahip oldukları değerlerin ve kendilerinin kıymetini bilsinler. Kalp ve beden olarak zararlı akımlardan etkilenmesinler, savrulmalar yaşamassınlar. İtikad, ibadet ve ahlak yönlerinden teori ve pratikleri kale gibi sağlam olsun.

ASR dergisiyle teknoloji tarlasına ilk tohumu bırakıyoruz. Gayret bizden, tevfik Allah'tan. Derginin hazırlanmasında emeği geçen başta Okul Müdürümüz Abdülaziz DUMAN Bey'e, koordinasyonu sağlayan Mehmet ASAĞ Hocamıza, Zümre Başkanımız Mustafa TINMAZ Hocamıza ve yazılarıyla ASR dergisinin oluşmasına vesile olan siz değerli öğrencilerimize teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Dergimizde Abdullah YILDIZ Bey ile keyifli bir sohbet, ismimizi aldığımız Asr suresinin tefsiri, gençlikte kulluğun değeri, genç sahabelerin hayatlarından kesitlerle günümüze ışık olmalarını okuyacağız. Gündemimizde Kudüs-ü Şerif de var. Yakın zamanda Kudüs'ü ziyaret eden Okul Müdürümüz Abdülaziz DUMAN Hocamızla Kudüs'ü konuştuk. Hayır ve hasenat işlerinde bize önderlik yapan Asım YURTTAPAN Hocamızın infak ile ilgili yazısı ASR dergimizin sadece birkaç konu başlığı. Sözü fazlaca uzatmadan öğrencilerimizin hazırladığı daha onlarca güncel ve araştırma mahsulü yazılarla sizleri baş başa bırakmak istiyoruz.

Yüce Mevla'mızdan istikamet, ihlas, başarı ve ih-san diliyoruz.

KUDÜS BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN DAVASIDIR.

11

*Okul Müdürümüz
Abdülaziz Duman ile Söyleşi*

Eren ERPAY

27

**Abdullah Yıldız
ile Söyleşi**

Abdullah KAYA & Efe BAYSAL

42

YUNUS EMRE
Ali SÖZER ile Söyleşi

İbrahim OZODOV

10

PEYGAMBERLER
ŞEHİRİ KUDÜS

Eren ERPAY

08. **Asr Suresi**

Ahmet Kerem Özaydın

14. **Selâhaddîn-i Eyyûbî**

Ömer Zafer Afşar

17. **Gençlikte Kulluğun Önemi**

Abdülhakim Arıkan

21. **Kur'ân-ı Kerim'i Tertil Üzere Okumak**

Hüseyin Fatih Özden

23. **Şuurlu Müslüman**

Abdullah Münir Şahin

25. **Genç Sahabeler**

Ömer Salih Ortak

30. **Dinim Benden Ne İstiyor?**

Mustafa Tınmaz

32. **Sosyal Medya**

Muhammed Yusuf Çağlar

34. **Teknolojinin Neresindeyiz?**

Furkan Kerim Arıkan

36. **İmam Hatip Okullarının Tarihçesi**

Süleyman Taha Beşli

38. **Alim Ve Şair: Ali Ulvi Kurucu**

Furkan Dil

40. **Mevlânâ ve Mesnevî**

Yusuf Mert Eker

46. **Harflerin Bestekarı: Hamid Aytaç**

Furkan Dil

48. **Dinle Neyden**

Ali Marangozoğlu

50. **Hilâfet Makamı**

Salih Eymen Şan

52. **İnfak**

Asım Yurttapan

54. **Osmanlıca Kültür Hafızamız**

Abdullah Efe Yücel

55. **Asr-İ Saadet Gençliği**

Abdülhakim Arıkan

58. **İyi ki Varsın Eren!**

Emir Büyükkülekçi

Muhammed Asaf Özdemir

Asr Dergisi**Sancaktepe Teknoloji Anadolu
İmam Hatip Lisesi Adına İmtiyaz****Sahibi:**

Abdülaziz DUMAN

Genel Yayın Yönetmeni:

Mehmet ASAĞ

Yayın Kurulu:

Mehmet ASAĞ

Mustafa TINMAZ

Abdülhakim ARIKAN

Muhammed Burak KARA

İbrahim OZODOV

Grafik Tasarım:

Mehmet Nişancı

Yazışma Adresi:

Yenidoğan Mah. Sultangazi Cad.

No:213/223, İç Kapı No:2, B Blok

Sancaktepe / İstanbul

Tel: 0216 629 39 38

Teknoloji.aihl.meb.k12.tr**instagram: teknoloji.aihl**

Abdülaziz DUMAN

Okul Müdürü

Kıymetli Dostlar,

Teknoloji Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak öğrencilerine nitelikli eğitim imkânı sunabilmek, onları hayata ve geleceğe hazırlayabilmek, teknoloji alanında ülkemizin yetişmiş insan ihtiyacına cevap verebilmek gayesiyle, bütün paydaşlarımızla her gün bir adım daha ileriye gidebilmek için çalışıyoruz.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün program çeşitliliği çerçevesinde hizmete başlamış olan okulumuzda, "Fen ve Teknoloji" projesi uygulanmaktadır. Bunun yanında öğrencilerimizin çift kanatlı olarak yetişebilmeleri; milletimize, ümmete ve insanlığa hayırlı hizmetlerde bulunabilmeleri için etkinliklerimizi çeşitlendiriyoruz.

Günümüzde dünya dili haline gelen, aynı zamanda teknolojinin de dili olan İngilizcenin öğretilmesi hususunda gayret gösteriyoruz.

Gerek müfredatımızda bulunan mobil uygulamalar, web tabanlı uygulama geliştirme, bilgisayarlı grafik tasarım, robotik ve kodlama vb. derslerinde gerek photoshop, elektronik kodlama, yapay zeka, 3d tasarım ve üretim gibi hafta sonu düzenlediğimiz teknoloji atölyelerimizde öğrencilerimizi teknoloji alanında en iyi şekilde yetiştirmeye çalışıyoruz.

Öğrencilerimizin milli ve manevi değerlerle yetişebilmeleri, din eğitimlerini en iyi şekilde ve en doğru kaynaktan alabilmeleri için çalışmalar yapıyo-

ruz. Yaptığımız şuur seminerleri, şahsiyet gelişim programları, hadis ezberleme yarışmaları, ilmiyel yarışmaları, dava ve şuur yarışmaları bu alanda yaptığımız çalışmalardan birkaçı. Okul mescidimizde vakit ve Cuma namazlarını öğrencilerimiz kıldırıyor. Öğrencilerimizin medeniyetiminin temel değerleri ile donanmış, imam hatip öğretisini benimsemiş, kimlikli, kişilikli, karakterli bireyler, öncü nesiller olarak yetişmelerine imkân hazırlıyoruz.

Öğrencilerimizin hem yoğun eğitim-öğretim ortamında nitelikli dinlenebilmeleri hem de topluluk karşısında söz söyleyebilme becerilerinin artırılması ve kişisel becerilerini geliştirebilmeleri için kitap okuma grupları, kulüp faaliyetleri, enstrüman kursları vs

alanlarda kurslar düzenliyoruz. Şehir içi ve dışı geziler, doğa kampları ise vazgeçilmezlerimizden. Öğrencilerimiz spor salonumuzda basketbol, voleybol, masa tenisi, tekvando gibi çalışmalarına katılıyorlar.

Nitelikli eğitim kadromuzla öğrencilerimizin akademik nosyonlarına katkıda bulunuyoruz. Her dersimize ayrı bir ihtimam gösteriyoruz. Öğrencilerimizin okulumuzda geçireceği 5 yılın sonunda istedikleri alanda en iyi üniversiteye gidebilmeleri için hazırlıklarımızı yapıyoruz.

Bütün bu çalışmalarımız arasında okuma ve yazma etkinliklerimizi ayrı bir yere koyuyoruz. Okuyoruz, yazıyoruz, yazdırıyoruz. Farklı alanlarda çıkardığımız dergilerimize öğrencilerimiz yazılarıyla, eserleriyle destek veriyorlar. Elinizde tuttuğunuz bu çalışma da bu gayretlerin bir neticesi.

Asr dergimiz, ismini çağa bir sesleniş olarak Asr Sureti'nden aldı. Surede geçen "İman edip dünya ve âhiret için yararlı işler yapanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler" zümresine dahil olabilmeyi murad eyledik. Genç yazarlarımızın genç kalemlerinden satırlara döktükü.

Bilvesile, çok kıymet-

li desteklerini gördüğümüz Sancaktepe Kaymakamımız Sayın Ahmet KARAKAYA'ya, Sancaktepe Belediye Başkanımız Sayın Şeyma DÖĞÜCÜ'ye, İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Hale Bağce ÖZBAŞ'a, Belediye Başkan Yardımcımız Sayın Emine Çınar AÇIKALIN'a okulumuz, öğrencilerimiz ve velilerimiz adına çok teşekkür ederim.

Öğrencilerimizin eğitimi için kıymetli desteklerini esirgemeyen Danışma Kurulu Başkanımız Sayın Ahmet AKÇA Beyefendiye, Danışma Kurulu üyelerimiz Prof. Dr. Bahadır TUNABOYLU Hocamıza, Doç. Dr. Muhammet GARİP Hocamıza, Dr. Ertuğrul ÇETİNSOY Hocamıza, Başkanımız Hayrullah ÖZTÜRK nezdinde bütün okul aile birliği üyelerimize şükranlarımı sunuyorum.

Bu derginin hazırlanmasına kalemiyle, yüreğiyle, emeğiyle katkı sağlayan öğrencilerimizi; derginin çıkarılması için öğrencilere rehberlik yapan, büyük gayret sarf eden Müdür Yardımcımız Mehmet ASAĞ, İHL Meslek Dersleri öğretmenlerimiz Abdülhakim ARIKAN ve Mustafa TINMAZ Hocalarımızı, Mesleki Tatbikat ve Halkla İlişkiler Kulübümüzü tebrik ediyor, çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Nitelikli eğitim kadromuzla öğrencilerimizin akademik nosyonlarına katkıda bulunuyoruz. Her dersimize ayrı bir ihtimam gösteriyoruz. Öğrencilerimizin okulumuzda geçireceği 5 yılın sonunda isteyeceği alanda en iyi üniversiteye gidebilmeleri için hazırlıklarımızı yapıyoruz.

ASR SURESİ

Meali Şerif

“Asra yemin ederim ki, insan gerçekten ziyandadır. Ancak iman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler başkadır.”

Ahmet Kerem ÖZAYDIN

Adını ilk kelimesinden alan Asr Suresi, tercih edilen görüşe göre Mekkî sûrelerden olup üç âyettir. Fâsıla'sı (ـ) harfidir. Masdar olarak “hapsetmek, menetmek; vergi vermek; sıkıp suyunu çıkarmak” demek olan asr, isim olarak “dehr, mutlak zaman, özellikle içinde bulunan zaman, karn yani seksen veya 100 senelik zaman dilimi, gündüz, gece, sabah, akşam, ikinci vakti” gibi mânalara gelir. Gündüzle geceye, sabah ile akşama “iki asır” mânasında asrân denildiği gibi, sabah namazı ile ikindi namazı da bir hadiste (bk. Ebû Dâvûd, “Salât”, 9) bu kelime ile ifade edilmiştir.

Müfessirler asr kelimesini “ikinci vakti”, “ikinci namazı”, “mut-

lak zaman”, “Hz. Muhammed’in asrı” (Asr-ı saâdet, Asr-ı nübüvet) ve “âhir zaman” diye tefsir etmişler; asra yapılan yeminle insan hayatında zamanın önemi ve değeri arasındaki ilişki üzerinde durmuşlardır.

Sûrenin başında zamana yemin edilerek onun insan hayatındaki yerine ve önemine dikkat çekilmiştir. Çünkü zaman, kendisi zaman üstü olan Allah Teâlâ'nın yaratma, yönetme, yok etme, rızık verme, alçaltma, yüceltme gibi kendi varlığını ve sonsuz kudretini gösteren bir varlık şartı olması yanında, insan bakımından da hayatını içinde geçirdiği ve her türlü eylemlerini gerçekleştirebildiği bir imkân ve fırsatlar alanıdır.

Sûrenin birinci ve ikinci âyetlerinde Allah, asra yemin ederek insanların hüsrân içinde bulduklarına dikkat çekerken üçüncü âyetinde sırasıyla iman edenlerin, amel-i sâlih işleyenlerin, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenlerin bundan müstesna olduklarını haber vermiştir. Hakkı ve sabrı tavsiye, eğitimin önemine ve mahiyetinin nasıl olması, amacının ne olması gerektiğine de ışık tutmaktadır. Çünkü her eğitim faaliyeti sonuçta bir tavsiye yani nasihat ve yol göstermektir. Doğru bir eğitim faaliyetinin amacı ise insanlara inançta, bilgi ve ahlâkta hakkı yani gerçeği ve doğruyu aktarmak; bunun yanında hayatın çeşitli şartları, maddî ve mânevî zorluklar, saptırıcı duygular, hata ve suç sebepleri karşısında da kişiye sabır ve dayanıklılık aşılmasıdır. Hakkı ve sabrı tavsiye, toplumsal hayat ve birlikte yaşamının getirdiği bütün ahlâkî görevleri içine alan geniş kapsamlı bir görevdir. Ayrıca hak, adaletle de yakından ilişkilidir. Bu açıdan âyette insanların âdil olmaları ve adalet düzeninin, yani herkesin hakkına razı olduğu ve herkesin hakkının korunduğu bir toplumsal düzenin kurulmasına katkıda bulunmaları gerektiği de anlatılmaktadır.

Bu sûre, Ashâb-ı Kirâm için de çok önemliydi.: Ashaptan iki kişinin karşılaştıkları zaman biri diğerine Asr sûresini okumadan ve ardından selâm vermeden ayrılmadıkları rivayet edilmiştir (bk. Beyhakı, III, 174b).

Asr sûresi, kısa olmakla beraber Kur'an-ı Kerîm'deki bütün nasihatların özü sayılır. İmam Şâfiî'nin bu sûre hakkında, "Şayet Kur'an'da başka bir şey nâzil olmasaydı şu pek kısa sûre bile insanlara yeterdi. Bu sûre, Kur'an'ın bütün ilimlerini kucaklıyor" dediği nakledilir.

Mehmed Âkif Ersoy, bu sûre ile ilgili duygularını şu mısralarla dile getirir:

**Hâlikin nâ-mütenâhi adı var, en başı Hak
Ne büyük şey kul için hakkı tutup kaldırmak
Hani, ashâb-ı kirâm, ayrılalım, derlerken
Mutlaka "Sûre-i Vel'asrı" okurmuş, bu neden
Çünkü meknûn o büyük sûrede esrâr-ı felâh
Başta îmân-ı hakîkî geliyor, sonra salâh
Sonra hak, sonra sebat. İşte kuzum insanlık
Dördü birleşti mi yoktur sana hüsrân artık.**

Hâlik	خالق	Yaratıcı. (Arapça)
Nâ-mütenâhi	نَامُتَّنَاهِي	Sonsuz, ucu bucağı olmayan. Nihâyetsiz. (Farsça)
Meknûn	مَكْنُون	Gizli. (Arapça)
Esrar	اسرار	Sırlar, gizler. (Arapça)
Felâh	فلاح	Kurtulma, rahata erme. (Arapça)
Salâh	صلاح	Düzensizlik, yolunda gitme. (Arapça)
Sebât	ثبات	Yerinden kımıldamama, kararından vazgeçmeme. (Arapça)
Hüsrân	خسران	Zarar. (Arapça)

Eren ERPAY

Mescid-i Aksa hem ilk kiblemiz hem de Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) isra ve miraç yolculuğunu gerçekleştirdiği yer olması nedeniyle Mekke ve Medine'den sonra İslam alemi için en önemli üçüncü dini merkez konumundadır.

Peki peygamberler şehri Kudüs' ün tarihi nasıl?

Kudüs kurulduğunda ismine "Daru's-selam" yani "selamet yurdu" denmiş. Ancak kurulduğu günden beri barış ve selameti nadiren bulabilmiştir.

Kudüs 52 defa saldırıya uğrayan, 44 defa el değiştiren, 23 defa kuşatılan ve 2 defa da taş taş üstünde kalmayınca kadar yıkılan bir şehirdir. 614 yılında Şahrbaraz generalliğindeki Pers İmparatorluğu orduları Kudüs'ü aldı. Ordu Holy Sepulchre Kilisesini yaktı. Ardından 629 yılında Bizans İmparatoru Herakleios Kudüs'ü geri aldı.

Bizanslılardan sonra ise 638 yılında halife Hz. Ömer tarafından Kudüs fethedildi. Hz. Ömer, kendisi Kudüs'ü fethedinceye kadar bu güzel şehrin geçirdiği onlarca işgalden dolayı yıkılan Beytül Makdis'in (Mescid-i Aksa'nın) yerini sorup yeniden inşa emrini vererek mescidin inşaatında kendisi de yardımcı bulunmuştur. Hz. Ömer'in fethinden sonra uzun yıllar boyunca Müslümanların elinde kalan Kudüs, 1099 yılında Toulouse Kontu Raymond

de Saint-Gilles önderliğindeki Haçlılar tarafından kuşatılıp ele geçirilmiştir. O yıldan sonra Kudüs defalarca geri alınmaya çalışılsa da başarılı olunamamıştır. Ta ki 1187 yılında Selahattin Eyyubi liderliğindeki Müslümanlar Hitin Savaşı ile Kudüs'ü haçlıların elinden geri almıştır.

Selahattin Eyyubi'den sonra ise 24 Ağustos 1516'da Mercidabık Meydan Savaşı'nın neticesi olarak Yavuz Sultan Selim bugünkü Suriye'yi ele geçirdi ve Biladü's-Şam denen bölgenin, yani bugünkü Ürdün'ün ve Kudüs-ü Şerif'in topraklarına girdi. Kudüs, Osmanlı'nın elinde 501 yıl boyunca kaldı. Osmanlı Kudüs'ü 1917 yılında Kudüs muharebesi sonucu Birleşik Krallık'a karşı kaybetmiştir.

Selahattin Eyyubi'nin fethinden sonra (1187) 1917 yılına kadar Müslümanların elinde olan peygamberler şehri Kudüs, İsrail'in 1967 yılında Altı Gün Savaşı ile başta Doğu Kudüs'ü sonrasında tüm şehri işgaliyle bu günlerde neredeyse tamamen İsrail'in eline geçmiş durumda. Ne yazık ki dünyadaki çoğu Müslüman İsrail'in yaptığı katliamlara ve işgallere ses çıkartmıyor.

Yazımı Selahattin Eyyubi'nin Kudüs'ü henüz fethetmediği zamanlarda söylediği bir sözle bitirmek istiyorum. **"Kudüs işgal altında iken bir Müslüman nasıl olur da gülebilir, Kudüs işgal altında iken hangi Müslüman rahat uyuyabilir?"**

Okul Müdürümüz Abdülaziz Duman ile Söyleşi

KUDÜS BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN DAVASIDIR.

Eren ERPAY

Ümmetin derin yarası olan Kudüs'ü, yakın zamanda Kudüs ziyaretinde bulunan Okul Müdürümüz Abdülaziz Duman ile konuştuk.

Eren Erpay: Kıymetli hocam. Öncelikle röportaj isteğimizi kırmayıp bizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz.

Abdülaziz Duman: Hoş Geldiniz. Ben teşekkür ederim.

Eren Erpay: Hocam yakın zamanda Kudüs'ü ziyaret ettiğinizi biliyoruz. Öncelikle Allah ziyaretinizi kabul etsin. Hocam Kudüs'e ilginiz ne zaman başladı?

Abdülaziz Duman: Allah razı olsun. Teşekkür ederim. Miraç Kandilini Kudüs'te, Mirac'ın konağı Müslümanların ilk kiblesi Mescid-i Aksa'da geçirmek üzere Kudüs'ü ziyaret ettik. Cenab-ı Hak sizlere de ziyaret etmeyi nasip etsin. Kudüs'e ilgim ne zaman başladı sorusuna gelirse, ilkokul yıllarımda idi. Bir gün köyde şöyle bir haber duydum: İsrail askerleri iki Filistinlinin kolunu taşlarla vura-rak kırdılar. Tabi evimizde televizyon

yoktu. Kitle iletişim araçları yaygın değildi. O zaman evinde televizyon olan aileler TRT'de bu haberi izliyorlar, devamında izleyemeyenlere anlatıyorlar. Bu haber köyümüzde çok büyük üzüntü ile karşılanmış, şok etkisi oluşturmuştu. Ben de çocuk aklım-la bu olayın vahşetini zihnimde canlandırmıştım. Filistin'in gündemi-me girmesi ilk bu olayla oldu. Daha sonra araştırdığımda bu olayın 26 Şubat 1988 tarihinde, birinci intifada sırasında olduğunu öğrendim. Merak edenler için bu olayın internette videosu mevcuttur.

Eren Erpay: Kudüs denilince aklımıza ne gelmeli?

Abdülaziz Duman: Kudüs Şairi Merhum Nuri Pakdil "Yüreğimizin yarısı Mekke'dir, geri kalanı da Medine'dir. Üstünde tül gibi bir Kudüs vardır." der. İlk kiblemiz olan ve Efendimiz'in (s.a.v) Mirac'a çıktığı mekan olan Mescid-i Aksa'yı içinde barındıran Kudüs gelmeli aklımıza. Bize peygamberleri hatırlatan, Hz. Ömer'in, Selahaddin Eyyübî'nin emaneti Kudüs. İsra Suresi 1. Ayette

Bugün imkânı olan her Müslümanın Kudüs'ü ziyaret etmesi gerekir. Oradayken bize verilen bir bilgiye göre yılda yaklaşık 50.000 Türkiye vatandaşı Kudüs'ü ziyarette gidiyormuş. Bu rakam gerçekten çok az. Bizler oraya daha çok gitmeliyiz

"Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Harâm'dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir." buyurulduğu üzere etrafı mübarek kılınan, peygamberler ocağı Kudüs.

Eren Erpay: Kudüs'ü ziyaret etme niyetinizi ne etkiledi?

Abdülaziz Duman: Buhari'de geçen bir hadis-i şerifte "(İbadet için) sadece (şu) üç mescide yolculuk yapılır: Mescid-i Haram, Mescid-i Nebî ve Beytül Makdis (Mescid-i Aksa)..." buyurulmaktadır. Bu hadisteki fazilete nail olabilmek, yukarıda söylediğimiz şeylere ilaveten uzaktan uzağa konuştuğumuz, tartıştığımız, savunduğumuz Kudüs'ü; Filistin davasını yakından tanımak için, Mescid-i Aksa'da, Miraç yurdunda Hz. Peygamberin (s.a.v.) hatırasını yad etmek için Kudüs'ü ziyaret ettim.

Eren Erpay: Kudüs ziyaretinizde en çok uyguladığınız yerler nelerdi? Neler hissettiğinizi bizimle paylaşmak ister misiniz?

Abdülaziz Duman: Kudüs'te, Mescid-i Aksa'da olmak; Hz. İbrahim, Hz. İsa, Hz. Davut, Hz. Süleyman gibi Kur'an-ı Kerim'de anlatılan peygamberlerin, Hz. Meryem'in yurdunda olmak, gezdiği topraklarda gezmek, onların ayak bastığı yerlere bas-

mak çok heyecan vericiydi. Ecdadımızın yüzyıllarca hizmet ettiği bu topraklarda onların eserlerini görmek gurur vericiydi. Zeytin Dağı'ndan Mescid-i Aksa'yı seyretmek doyumsuzdu.

Eren Erpay: Kudüs'e turlar yapılmakta. Bu turlar neden önemli? Türkiyeliler Müslümanlar Kudüs turlarına rağbet ediyor mu?

Abdülaziz Duman: Bu turlar çok önemli. Ecdat bize bir miras bıraktı ama biz koruyamadık. Bu turlar en azından gidip kalbi Türkiye'yle atan Filistinli kardeşlerimizi yalnız bırakmamak, Mescid-i Aksa'yı mahzun bırakmamak adına önemli. Bugün imkânı olan her Müslümanın Kudüs'ü ziyaret etmesi gerekir. Oradayken bize verilen bir bilgiye göre yılda yaklaşık 50.000 Türkiye vatandaşı Kudüs'ü ziyarete gidiyormuş. Bu rakam gerçekten çok az. Bizler oraya daha çok gitmeliyiz ve oranın bizim topraklarımız olduğunu unutmamalı ve unutmamalıyız.

Eren Erpay: Ziyaretiniz sırasında sizi etkileyen şeyler neler oldu?

Abdülaziz Duman: Mescid-i Aksa'ya girerken İsrail polislerinin kontrolü altında girmek, Müslümanların Harim-i Şerif'ini İsrail askerlerinin çiğnemesi, Filistinlilerin kendi öz yurtlarında parya haline getirilmiş olmaları, Filistin'in her tarafına yapılmış ve Filistin'i bir açık hava hapishanesine çeviren duvarları görmek, hemen her

verde kontrol noktalarını görmek çok üzücüydü. Ayrıca el-Halil kentinde Hz. İbrahim Mescidi'nin ikiye bölünerek sinagoga çevrilmesi, ezan okuma yerinin sinagog bölümünde olması nedeniyle şabat (cumartesi) günleri Hz. İbrahim Mescidi'nde ezan okunmadığını öğrendiğimde çok üzüldüm. Caminin avlusunda etrafımızı saran ve sadaka isteyen çocuklar yüreğimizi dağladı.

Eren Erpay: Unutamadığınız bir anınız oldu mu?

Abdülaziz Duman: Miraç Kandili günü el-Halil'deki Hz. İbrahim Mescidi'ni ziyarete gittik. Yol boyunca İsrail'in ördüğü utanç duvarlarını gördük tabii. Mescide giden yol çok kalabalıktı. İsrail askerlerinin yoğun kontrolü altında ve meşakkatli bir süreç sonunda avluya girebildik. Meğer o gün merkezi bir Miraç Kandili programı varmış. Camiye girmek mümkün olmadı. Yine bir izdihamla camiden çıkıp Kudüs'e dönmek zorunda kaldık. Ertesi gün tekrar giderek mescidi ziyaret edebildik.

Eren Erpay: Kudüs ve çevresindeki Osmanlı eserleri ne durumda?

Abdülaziz Duman: Gittiğimiz ilk gün Akdeniz sahilindeki Yafa'yı ziyaret ettik. Yafa, ecdadımızın yaptığı ve hala ayakta olan camileriyle, sebilleriyle, vali konağı ve saat kulesi gibi bir çok eserle adeta bir açık hava müzesi gibi gelen ziyaretçilerine ev sahipliği yapmaktadır. Ecdadımız Kudüs'te de çok büyük eserler yapmışlar. Şu an Kudüs'teki tarihi yapıların birçoğu Osmanlı izleri taşımaktadır. Osmanlı hanım sultanlarının ve padişahların Kudüs'te, Mescid-i Aksa'da imar ettikleri camiler, çarşılar, hamamlar, çeşmeler, imaretler, Kudüs Kalesi ile tamir ettirdikleri surlar, surlardaki kapılar hala dimdik ayakta durmaktadır.

Eren Erpay: Son olarak ne söylemek istersiniz?

Abdülaziz Duman: Kudüs Şairimiz Nuri Pakdil:

"Tûr Dağı'nı yaşa

Ki bilesin nerde Kudüs

Ben Kudüs'ü kol saati gibi taşıyorum

Ayarlanmadan Kudüs'e

Boşuna vakit geçirirsin."

diyor şiirinde. Bizler kalplerimizi, gündemimizi Kudüs'e göre ayarlamalıyız. Kudüs davası bugün sadece Filistinlilerin omuzuna yüklenmiş büyük bir yük. Hâlbuki Kudüs bütün Müslümanların davasıdır. Bu yüke biz de omuz vermeliyiz.

Mescid-i Aksa

Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu
Varıp eşliğine alnımı koydum
Sanki bir yer altı nehri çağlıyordu

Gözlerim yollarda bekler dururum
Nerde kardeşlerim diyordu bir ses
İlk Kiblesi benim ulu Nebi'nin
Unuttu mu bunu acaba herkes

Burak dolanırdı yörelerimde
Mî'raca yol veren hız üssü idim
Bellidir kutsallığım şehir isimden
Her yana nur saçan bir kürsü idim

Hani o günler ki binlerce mü'min
Tek yürek halinde bana koşardı
Hemşehrim nebiler yüzü hürmetine
Cevaba erişen dualar vardı

Şimdi kimsecikler varmaz yanıma
Mü'minden yoksunum, tek ve tenhayım
Rüzgarlar silemez gözyaşlarımı
Çöllerde kayıp bir yetim vâhayım

Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Götür Müslümana selam diyordu
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslâm diyordu

Mehmet Akif İnan

Ömer Zafer AFŞAR

BİR BABAYİĞİT ÇIKSIN, KUDÛS'Ü ALSIN, MİNBERİ YERLEŞTİRSİN!

Bir zamanlar Bağdat'ta ünlü bir marangoz varmış. Ömrünün son zamanlarında çok güzel bir minber oymuş. Sedef kakmalı, ceviz ağacından, alımlı mı alımlı...

Her gören onun güzelliğiyle büyüleniyormuş. Bu güzel minberin namı her geçen gün biraz daha duyulmuş.

Bağdat'a her gelen ona gidip "şu minberi bize sat, falanca camiye götürelim." diyormuş.

Onun verdiği cevap ise, hep "Hayır" oluyormuş. "Bu minber Mescidi-i Ak-sa'da duracak."

Ahali şaşırıyormuş tabii.

"İyi de Kudüs Haçlı işgali altında."

Marangoz, yüksünmeden hep aynı cevabı vermiş "Benim elimden gelen bu. Ben zanaatkârım, minber yontarım. Bir babayiğit de çıksın Ku-

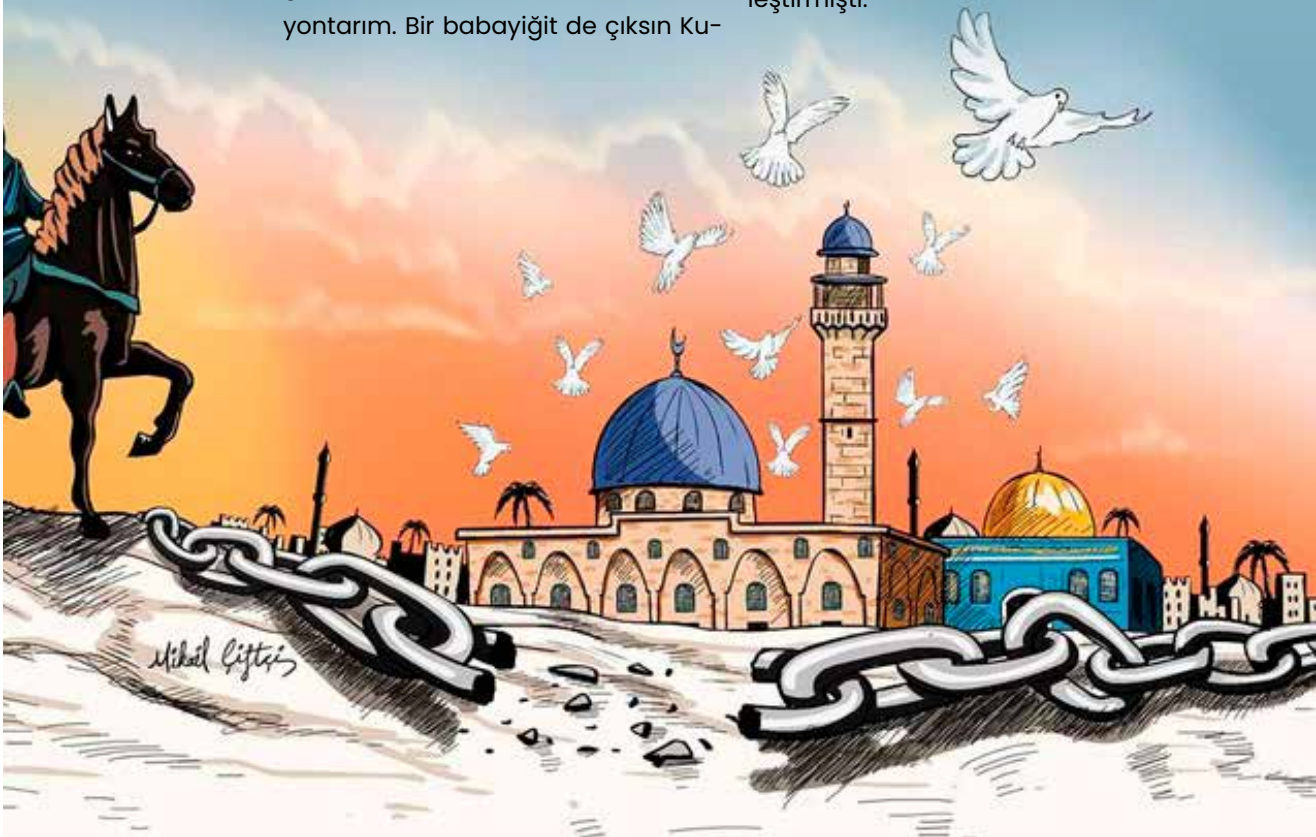
düs'ü alsın. Bu minberi yerine oturt-sun."

Bu minber hikâyesinin konuşulmadığı hiçbir yer kalmamış. Herkes minberin güzelliğini bire beş katarak birbirlerine anlatır olmuş.

Aynı hikâyeyi 7-8 yaşlarında bir çocuk da dinlemiş; ama o, eserin güzelliğinden çok müessirin vasiyetine kulak vermiş.

"Kudüs işgal altındayken ben nasıl gülebilirim ki?" sözüyle hafızalara kazınan Selahaddin Eyyubi, Eyyubiler devletini kurduktan sonra kutsal şehirdeki işgale son vermek için harekete geçti.

Aradan 40 yıl geçmiş ve ve Selahaddin Eyyübî, o minberi durması gereken yere, Mescidi-i Ak-sa' ya yerleştirmişti.

**Hicaz bölgesi-
ne, özellikle Mek-
ke ve Medine'ye
önem veren Selâ-
haddin "Hâdi-
mü'l-Haremeyn"
unvanını kulla-
nan ilk hüküm-
dar olmuştur.**

Bir komutan olarak kazandığı askeri başarılarla, yaşadığı dönemde tüm dünya tarafından takdir edilen Selahaddin Eyyubi günümüzde, Hakkari-Yüksekova Havalimanına adı verilince tekrar gündeme gelmişti. Havalimanına adı verilince birçok kişinin kafasında "Selahaddin Eyyubi kimdir ve neden bu havalimanına adı verilmiştir?" soruları belirmişti.

Selahaddin Eyyubi'nin, yaşadığı dönemde Müslümanlığı kurtarmak, yaymak ve birlik altında tutmak amacıyla yaptığı girişimler ve adalet ile hoşgörü sınırları çerçevesinde kazandığı askeri zaferlerle bölgedeki kanlı katliamları durdurmasından dolayı ismi, Hakkari-Yüksekova Havalimanına verilmiştir. O dönemde sağladığı büyük başarılar ve İslamiyet için yaptığı fedakarlıklardan dolayı Selahaddin Eyyubi, tarihin her döneminde adı onurla anılacak bir komutandır.

Selahaddin Eyyubi 1138 yılında Tikrit'te dünyaya gelmiş, Şam'da büyümüştür. İyi bir öğrenim gören Selahaddin Eyyubi, sanatla yakından ilgilenerek kendini geliştirmiştir. Askeri eğitimden çok dini eğitime önem vermiş, aldığı din eğitimi doğrultusunda, vicdanını ön planda tutarak önemli askeri zaferler kazanmıştır. Aslında, 26 yaşına kadar din ağırlıklı eğitim alan Selahaddin Eyyubi'nin hedefi, ilim ve sanatla uğraşmaktı. Ancak, amcası Esedüttin Şirkuh'un onu yanına almasıyla, ileriye dönük planları tamamen değişmiş ve tarihi kaynaklarda adı sürekli anılacak bir komutan olarak askeri hayatı başlamıştır.

Selahattin Eyyubi'nin hocası Nureddin Mahmud Zengî, dindardı ve adaletli bir hükümdardı. Bu nedenle kendisine halkı tarafından âdil hükümdar lakabı verilmiştir. Çocukluğunda iyi bir eğitim alan Nureddin, uygulamış olduğu usta siyaset sayesinde Müslümanların birliğini sağlamış ve sonradan komutanlarından Selâhaddin Eyyubî tarafından gerçekleştirilecek olan Kudüs'ün

fethinin zeminini hazırlamıştır. İleri görüşlü bir lider olan Nureddin Zengî, adımlarını daima geleceği düşünerek atardı. Üç hayali vardı: İlki, Akdeniz kıyılarına ve Sina Yarımadası'na sıkıştırmış olduğu Haçlı devletlerini ortadan kaldırarak Müslümanları birleştirmek, İslam birliğini kurmaktı ki bunu hayattayken gerçekleştirmiştir. İkincisi Kudüs'ü fethetmekti. Bu hayali kendisinden hemen sonra Selâhaddin Eyyübî gerçekleştirecektir. Son hayali ise Konstantiniye'nin fethiydi. Bu hayali de Fatih Sultan Mehmed'e nasip oldu. Kudüs'ün fethedilmesi Nureddin Zengî'nin hayali ve hedefiydi.

"Kudüs işgal altında iken bir Müslüman nasıl olur da gülebilir, Kudüs işgal altında iken hangi Müslüman rahat uyuyabilir?" diyen Selâhaddin Eyyübî büyük askeri başarılar kazandı. Kazandığı zaferlerle Abbasi Halifesi, Selâhaddin Eyyubi'yi Mısır, Suriye, Yemen, Kuzey Afrika ve Filistin'in sultanı ilan etmiştir. Bu durum, Eyyubi Devleti'nin resmen tanındığının da göstergesi olmuştur ve 1171-1252 yılları arasında varlık gösteren Eyyubi Devleti resmen kurulmuştu. Böylece İslam dünyasının tek halifesi olan Selâhaddin Eyyubi'nin bu başarıları, Müslümanların tek bir otorite altında toplanmasını sağlamıştır. Mısır'ın tek yöneticisi olduktan sonra, Müslümanları birleştirerek kendi otoritesi altında toplayan Selâhaddin Eyyubi'nin askeri alanda işi kolaylaşmıştır. İslam birliğini kurmak amacıyla, Filistin, Mezopotamya, Mısır ve Suriye'deki tüm Müslümanları birleştirdi.

Hicaz bölgesine, özellikle Mekke ve Medine'ye önem veren Selâhaddin "Hâdimü'l-Haremeyn" unvanını kullanan ilk hükümdar olmuştur.

Dünya tarihinde haklı bir şöhret kazanan ve örnek bir sultan olarak gösterilen Selâhaddin-i Eyyübî, Türk-İslâm tarihinin en tanınmış kahramanlarından biridir. Mehmed Âkif Ersoy onu "Şark'ın en sevgili sultanı", Fransız tarihçisi Champdor "İslâm'ın en saf kahramanı" diye nitelemiştir.

Tarihçilerin anlattığına göre Selâhaddin, zamanını ya ilim ya cihad ya da devlet işleriyle geçirirdi. Kur'an'ı ezberlemiş ve iyi bir eğitim görmüştü. Arapça, Türkçe, Farsça ve Kürtçe biliyordu. Amelde Şâfiî, itikadda Eş'arî idi. Münecimlere inanmazdı. Bahâeddin İbn Şeddâd tarih bilgisinin kuvvetli, kültürünün geniş olduğunu; meclisinde bulunanların başkasından duymadıkları şeyleri ondan duyduklarını söyler. Selâhaddin verdiği sözü ne pahasına olursa olsun tutar, affetmeyi severdi. İbn Cübeyr

onun, "Af konusunda hata etmek, haklı olarak cezalandırmaktan daha çok hoşuma gider" dediğini nakleder. Eman verdiği kişileri kesinlikle cezalandırmamış, Haçlılar onun bu yönünü çok takdir etmiştir. Adaleti, İbn Şeddâd ve İbn Cübeyr tarafından özellikle vurgulanmıştır. Aşırı derecede cömert olduğu, öldüğünde özel hazinesinden sadece 1 Mısır dinarıyla 36 veya 47 Nâsırî dirhemi çıktığı kaydedilir. İmâdüddin el-İsfahânî, Selâhaddin'in savaş girdiği zaman kendi atını askerlere verip başkasından at istediğini, herkesin onun atına bindiğini ve onun iyiliğini beklediğini, III. Haçlı Seferi sırasında askerlere 12.000 at dağıttığını söyler. İbn Şeddâd ise herkes hakkında iyi sözler söylenmesini istediğini ve ahde vefa gösterdiğini belirtir.

Selahaddin Eyyubi, o dönemde büyük katliam yapan Haçlı ordusunu yenerek en büyük askeri başarısını sağladı. Haçlı ordusunun silah ve askeri teknikler açısından çok güçlü bir ordu olmasına rağmen Selâhaddin Eyyubi, düzenli ve disiplinli bir şekilde Müslümanları birleştirerek kurduğu orduyla bu zaferi kazanmıştır. Teknik ve mühimmat açısından oldukça güçlü olan Haçlı ordusu, düzen, disiplin ve komuta birliği açısından zayıftı. Düzenli ordusuyla Haçlıları yenerek bölgedeki katliamı durduran Selâhaddin Eyyubi Kudüs'ün fethi ile 1187 yılında Haçlılara en etkili darbeyi vurmuştur. Kudüs'ün fethinden sonra Selâhaddin Eyyubi hocasının yaptırmış olduğu, üzerinde Kur'an ayetlerinin ve tarihî kitabelerin yer aldığı minberi bir sanat şaheseri olarak 1187 yılında Halep'ten getirterek Mescid-i Aksa'ya orta mihrabın sağ tarafına yerleştirdi. Sağladığı bu başarılar, Müslümanlar arasında daha çok sevilip takdir edilmesini sağlamıştır. Yenilgiyi hazmedemeyen Haçlı ordusu, üçüncü seferi gerçekleştirmek için harekete geçti. Elleri kalan son üç kenti kurtarmak amacıyla, üçüncü sefer için askeri girişimde bulunan Haçlı Ordusu, tekrar başarısız oldu ve aleyhlerine olan bir anlaşma imzalamak zorunda kaldı.

Selahattin Eyyubi tarihte, sultanlık hayatını İslamiyet'e hizmete adanmış, bu uğurda kazandığı büyük askeri zaferlerle Müslümanları bir arada tutmayı başarmış, adı günümüzde de anılan büyük bir komutan olarak bilinmektedir.

14 gün hasta olarak yatan Eyyubi, Şam'da vefat etmiştir. 56 yaşında vefat eden büyük komutanın kabri, Şam'dadır.

Gençlikte Kulluğun Önemi

Abdülhakim ARIKAN

İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

Kulluk, büyük bir şereftir

Kulluk, insana Cenab-ı Hak tarafından verilen büyük bir şereftir. Bütün peygamberler her şeyden önce kulluklarıyla şeref duyduklarını ifade etmişlerdir.

Kelime-i şهادette: " abduhu ve rasulüh " diyoruz. Hz. Peygamber (s.a.v), önce Allah'ın kulu, sonra resulüdür. Kulluk önce zikrediliyor.

İnsanın yaratılış gayesi, ayet-i kerimede "Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etmeleri için yarattım" (Zâriyât suresi ayet-56.) diye ifade edilir. "Ey insanlar Rabbi-nize kul olun..." (Bakara, 2/21) emrinden hareketle, kulluk

bizim için en önemli payedir. Biz bu hakikati, günde en az kırk defa namazlarda okumuş olduğumuz Fatiha Suresi'ndeki: "Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden yardım dileriz." (Fatiha, 1/5) ayetiyle ilan ediyoruz.

Niçin ibadet etmeliyiz? Kime ibadet etmeliyiz?

Dinî duyarlılıkların zayıfladığı toplumumuzda, Allah'ın bizlere farz kıldığı ve mutlaka yerine getirmemiz gerektiğini bildiğimiz ibadetlerimizi eda etmekten çekinir olduk. Bazı haramlardan kaçınmakta da ürkek olduk. Tuhaf tedirginliklerimiz var.

İnsan, kulluğu sonraki bir zamana erteledikçe bulunduğu durum müzminleşir, kendisini toparlaması zorlaşır. Atalarımız “Bugünün işini yarına bırakma.” derken bu gerçeğe de işaret etmiş oluyorlar.

Acaba etrafımızdaki insanlar bize nasıl bakar? Bizimle alay ederler mi? Bize yaf-ta takarlar mı? Gerici olarak suçlanır mıyız? Böyle sorularda saklı bir endişe bizi yakalar, farz ve haram noktasında üzerimize düşen görevi yapmaktan korkarız. Öncelikle şunu söylemek durumundayız: Bu endişeyi taşıyan insanda, kula verilen önem, Allah’a verilen değer önüne geçmiştir. Kula kulluk başlamıştır.

Kulluk borcumuzu eda etmezsek Rab-bimiz bize nasıl bakar? Haramdan kaçınmadığımız için bizleri mücrim kullar sınıfına dâhil ederse halimiz nice olur? Ahiretimizi heba etmiş olmaz mıyız?

İnsan kulluğu sonraki bir zamana erteledikçe bulunduğu durum müzminleşir, kendisini toparlaması zorlaşır. Atalarımız bugünün işini yarına bırakma!” derken bu gerçeğe de işaret etmiş oluyorlar.

Gençlikte Yapılan İbadetler Neden Güzeldir?

Hz. Peygamber (s.a.v) buyurmuştur ki: “Bir genç ilim ve ibadet içinde yetişir, olgunlaşırsa, Allah Teâlâ Kıyamet Günü ona yetmiş iki siddikın sevabı kadar sevap verir.”

Efendimiz (s.a.v) başka bir hadis-i şerifte ise “Gençlik yıllarında Allah’a kulluk yapanın ihtiyarlık zamanlarında kulluk yapmaya başlayana üstünlüğü, peygamberlerin insanlara olan üstünlüğü gibidir.”

Allah, ibadet eden genç ile meleklerine övünür

Allah Teâlâ bir hadis-i kudsîde: “Kaza ve hükmüme inanan, Kitabın (Kur’an’ın) hüküm ve tavsiyelerine boyun eğen, verdiğim rızıkla kanaat eden, şehvani arzularını benim rızam için terk eden genç bir mümin, katımda bir kısım meleklerimin derecesindedir.” buyurarak gençlikte yapılan kulluğun önemini biz insanlara bildirmiştir.

Efendimiz (s.a.v), Allah Teala’nın ibadet eden genç ile meleklerine övünüp “Bakınız benim kuluma, kendi şehvet (ve nefsanî heveslerini) benim için terk etmiştir.” buyurduğunu haber verir. Rabbinizin meleklerine karşı övündüğü ibadet eden genç, yeni bir hayat coşkusu elde eder.

Gençlikte yapılan ibadetler Hak katında daha sevimlidir

Bilinçli bir genç, kanının en deli aktığı ve dünya lezzetlerinin kendisini cezbe çekmeye çalıştığı bir dönemde, ahiret yolcusu olduğunu unutmaz. Hayatının baharında kulluğunun farkına varır.

Genç birinin nefesine direnmesi, taat ve ibadete yönelmesi ihtiyar kimseye nazaran daha zor olduğundan dolaydır ki yapacağı güzel ameller de Cenab-ı Hak katında daha makbul görülmüştür. O yüzden hadis-i şerifte “Gençliğini Allah Teâlâ’ya ibadetle geçiren kişinin, yaşlandıktan sonra ibadet etmeye başlayan

Genç birinin nefesine direnmesi, taat ve ibadete yönelmesi ihtiyar kimseye nazaran daha zor olduğundan dolaydır ki yapacağı güzel ameller de Cenab-ı Hak katında daha makbul görülmüştür

kimse karşısındaki üstünlüğü, peygamberlerin diğer insanlara olan üstünlüğü gibidir." buyrulmuştur.

Gençlik, Enerjisini Allah Yoluna Harcamalı.

Gençliği yaşamak demek, birtakım arzuların peşinde sınırsızca koşmak anlamına gelmemelidir. Elde fırsat varken iyi bir insan, iyi bir Müslüman olmanın yolları aranmalıdır. İbadetin yaşı ve sınırı yoktur. Buluş çağından itibaren herkes mükelleftir. Üstelik ölümün ne zaman geleceği de belli değildir.

Gençlik döneminin sıkıntısız geçmesi için, öncelikle Allah'ın kulu olduğumuz bilinciyle dinimize, ülkemize ve insanımıza hizmet gayesini gütmeliyiz. Gençlik enerjimizi boş işlere harcamak yerine bu alana kanalize ettiğimizde, sorunlarımızın daha kolay üstesinden geleceğimize kesindir. Çünkü her şeyden önce arkamıza Allah'ın kulu olma desteğini almışızdır, yani gayret ve duamızdan sonrasını Allah'a teslim etmişiz demektir.

Ne var ki günümüz gençliği bu hususlarda hayli zorlanmakta. Etrafını saran kötü ahlak örnekleri içinde kendini koruması, bir ideal peşinde istikrarla yürümesi çok meşakkatlidir ve çoğu zaman böyle durumlarda nefsine yenik düşebilmekte, dünyalık heveslere kapılmaktadır.

Şer güçlerin değişik kanal ve kollarla geçeceğimiz yollar üzerinde kurdukları sayısız tuzaklara, hücumlara ve yine şeytana, nefse ve günah tufanına karşı yem olmaktan koruyacak en mühim sığınak Allah-ü Teala'dır.

Gençlikte Günahlardan Kaçınmak Ne Güzeldir!

"Nefsinin arzularını ilâh edineni görmez misin?" (Furkan 25/43) buyrulmuştur. Allah'a kul olan şehvetine ve duygularına hâkim olur. Allah'a kul olmayan kulluk sıfatını ve özelliğini şehvetine ve hislerine yönlendirmiş olur. Böylece dünyaya, mâsiyaya ve şehvetine kul olur.

Hz. Peygamber (s.a.v), "Yedi sınıf insan vardır ki Allahu Teâlâ, kendi rahmetinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı Kıyamet Günü'nde, onları kendi gölgesinde gölgelendireceği sınıflar içinde "Allah'a ibadetle büyüyen gençler" ile "Güzel ve mevki sahibi bir kadının beraber olma isteğine: Ben Allah'tan korkarım, diye yaklaşmayan genç" zikredilmiştir."

Resûlullah (s.a.v.) buyuruyor: "Allah'a, (sanki) O'nu (gözlerinle) görüyormuşsun gibi kulluk et. Sen O'nu görmesen de O seni görüyor." (Buhârî, İmân, 37.)

Kabirde Konuşan Genç

Takva sahibi olmak, hayatın her döneminde güzel. Ama fırsatlar çağı gençlikte bir başka güzel. Güce, kuvvete, güzelliğe rağmen günahlardan sakınanların mükâfatı ebedi mutluluk. Hayatın baharı şeytana satılmazsa, sonsuz bahar bir adım ötede.

Hz. Ömer'in (r.a.) halifeliği döneminde ibadet ehli, son derece takva sahibi bir genç vardı. Hz. Ömer'in hayret ve takdirle izlediği bu gencin kalbi, Allah ve Rasulü'nün (s.a.v.) sevgisiyle doluydu. Vakit namazlarında cemaati kaçırmaz, namazdan çıkar çıkmaz evine döner ve ihtiyar babasının hizmetini görürdü.

"Allah'a, (sanki) O'nu (gözlerinle) görüyormuşsun gibi kulluk et sen O'nu görmesen de O seni görüyor."

Günümüz gençliği en çok günahlara sabredip dışını sıkmalı ve Müslümanlıkta sebat etmeli. Böyle günahlardan kaçan genç nihayetinde inşallah sahabenin yanında yerini alacaktır.

Bu gencin evine giden yolu bir kadının kapısının önünden geçiyordu. Kadın her defasında gencin yoluna çıkarak çirkin tekliflerde bulunuyor; fakat genç, Allah korkusundan ona iltifat etmiyordu.

Yine bir gün yatsı namazını kıldıktan sonra evine giderken, kadın tekrar karşısına çıktı. Bu sefer bütün maharetini kullanarak genci kandırmayı başardı. Fakat genç, kadının ardı sıra eve girerken birden bire Allah-u Tealâ Hazretleri'ni hatırladı ve korkuyla dilinden şu ayet döküldü:

إِنَّ الدِّينَ اتَّقُوا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ

“Takvaya erenler (var ya); onlara şeytandan herhangi bir vesvese iliştiği zaman (Allah'ın emir ve yasaklarını) hatırlayıp, hemen gerçeği görürler.” (A'raf/201)

Hemen ardından da bayılarak düştü. Kadın hizmetçisini çağırdı. Genci tutarak evinin önüne getirip koydular. Sonra da kapıyı çalarak babasına haber verdiler. Babası dışarı çıkınca, oğlunu baygın bir vaziyette kapının önünde buldu. Komşulardan bir kaç genci tutup eve taşıdılar. Uzun bir müddet baygın kalan genç kendine gelince babası:

- Evladım neyin var ne oldu, diye sordu. Oğlu:

- Bir şeyim yok, dedi. Babası:

- Allah aşkına söyle, deyince, oğlu başından geçenleri anlattı. Babası:

- Hangi ayeti okumuştun? diye sordu.

Genç, ayeti okudu ve tekrar kendinden geçti. Bir de baktılar ki genç ruhunu teslim etmiş. Bunun üzerine genci yıkadılar ve gece vakti götürüp gözyaşlarıyla defnettiler.

Sabah olunca olay Hz. Ömer'e bildirildi.

Hz. Ömer, gencin babasına gelerek başsağlığı diletti:

- Bana niye haber vermedin? diye sordu. Gencin babası:

- Ey Mü'minlerin Emiri, vakit geceydi, dedi. Hz. Ömer:

- Bizi onun kabrine götürün, dedi. Hz. Ömer ve beraberindekiler gencin kabrine geldiler.

Hz. Ömer (r.a): Ey filan kişi!

وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ

Rabbin makamında durmaktan korkanlara iki Cennet var. (Rahman/46) ayetini okudu. Kabirdeki genç konuşup:

- Ya Ömer! Rabbim Cennette bana onları iki defa verdi, diye cevap verdi.

Günümüz gençliği en çok günahlara sabredip dışını sıkmalı ve Müslümanlıkta sebat etmeli. Böyle günahlardan kaçan genç nihayetinde inşallah sahabenin yanında yerini alacaktır.

Gençlikte Yapılan Tövbe Ne Güzeldir?

Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v) bir gencin günahlarının farkına varmasının ve bu sebeple tövbe etmesinin Allah katında çok daha değerli olacağını, "Allah tövbe eden genci sever." ve "Tövbe güzeldir ancak gençlerde olursa daha da güzeldir." hadisleriyle beyan etmiştir.

Günahların çok olması ümitsizliğe düşürmemeli. Bir kişinin günahları denizlerin kumları adedince olsa bile, samimi olarak tevbe ettiği zaman affedilir. Burada önemli olan samimi olmaktır. İnsanoğlu hatasız değildir. Rabbimiz Tealâ her türlü hatamızla bizleri huzuruna kabul eder. Yeter ki kibirli olmayalım, acizliğimizi bilelim.

Ya Rab bizi kendine kul kabul et!

Allah-u Tealâ'dan temennimiz bizleri gençliğimizin kıymetini bilen, yaşlılığımızda ise gençliğimizdeki gibi amel eden, hakiki hizmet eri olan kullara yoldaş olan, dünya ahret Rabbimizin rızasına eren kullarından eylesin. Âmin.

Kur'ân-ı Kerim'i Tertil Üzere Okumak

Hüseyin Fatih ÖZDEN

“Kur'an okuyanlar onun helallerini helal; yasaklarını da haram tanıdıkça melekler onlar için rahmet okur. Böyle olmadıkları takdirde onlar Kur'an okudukça melekler de onlara lanet okur.”

Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek her mü'minin en zevkli ve en tatlı bir meşguliyetidir. Bunun için bir mü'min hangi yaşta olursa olsun, Kur'ân-ı Kerim'i öğrenmek için büyük bir gayret içine girer. Okumasını öğrendikten sonra da bu hazı her fırsatta tatma imkânına sahip olur. Çünkü Kur'ân-ı Kerim'i öğrenmek imanın bir gereğidir.

Kur'ân-ı Kerim'i öğrenenlerin nasıl bir kâr elde ettiklerini Kur'ân şöyle haber veriyor:

“Allah'ın kitabını öğrenip okumaya devam edenler, namazı dosdoğru kılanlar, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık bağıştta bulunanlar kat'iyen zarar etmeyecek bir kazanç umarlar. Çünkü Allah onların mükâfatını eksiksiz verir.” (Fâtır / 29)

Kur'ân-ı Kerim'i herkes düzgün okuyamayabilir. Peygamber Efendimiz (s.a.v) bu konuda da şöyle buyuruyor: "Kur'an'ı gereği gibi güzel okuyan kimse, vahiy getiren şerefli ve itaatkâr meleklerle beraberdir. Kur'an'ı kekeleyerek zorlukla okuyan kimseye de iki kat sevap vardır." (Buhârî, Tevhîd 52)

Müslümanlar Kur'ân-ı Kerim'i okurken özellikle tertil üzere okumaya riayet etmelidirler.

Tertil kelimesi, Arapça "rtl" kökünden "tefil" ölçüsünde bir mastardır. Sözlükte; sözü güzel, yerinde ve düzenli söylemek, bir şeyi doğru yapmak, düzenlemek, sıralamak, açık açık hakkını vererek açıklamak gibi anlamlara gelmektedir. Kur'ân-ı Kerim'i tertil üzere nâzil olmuştur. Hz. Peygamber; "Allah, Kur'ân'ı indirildiği şekilde okuyanı sever." sözleriyle Kur'ân-ı Kerim'i tertil ile okumayı teşvik etmişlerdir (İbnü'l-Cezerî, en-Neşr, I, 207). Nitekim Kur'an-ı Kerim'deki "Kur'an'ı açık açık, tâne tâne (tertil ile) hakkını vererek oku!" (Müzzemmil, 73/4) ayet-i kerimesi de bu konuyu açık bir şekilde anlatmaktadır.

"Kur'an'ı hakkını vererek okuma" ile Kur'an'ın açık ve düzgün bir şekilde, tane tane, yavaş yavaş, mânâsı üzerinde düşünerek ve hissederek okunması kastedilmektedir.

Kur'an'ın emir ve yasaklarını, teşvik ve uyarılarını hayatlarına geçirmeyenler yani onu hakkını vererek okumayanlar için onlar okumalarını bitirinceye kadar melekler onlar için lanet okumaktadırlar. İslam'ın ilk dönem alimleri, "Kul vardır bir sureyi okumaya başladığında melekler ona rahmet okur. Yine bir kul vardır ki okumaya başladığında melekler de onun için lanet okur." dediklerin-

de; "Bu nasıl olur?" diye soranlara şu cevabı vermişlerdir:

"Kur'an okuyanlar onun helallerini helal; yasaklarını da haram tanıdıkça melekler onlar için rahmet okur. Böyle olmadıkları takdirde onlar Kur'an okudukça melekler de onlara lanet okur."

Her mü'min Kur'ân-ı Kerim'i tecvide uygun öğrenmeli ve her gün az da olsa okumaya çalışmalıdır. Peygamber Efendimiz bu hususta bizlere şöyle buyurur: "Kur'an okuyan mü'min portakal gibidir: Kokusu hoş, tadı güzeldir. Kur'an okumayan mü'min hurma gibidir: Kokusu yoktur, tadı ise güzeldir. Kur'an okuyan münâfık fesleğen gibidir: Kokusu hoş fakat tadı acıdır. Kur'an okumayan münâfık Ebû Cehil karpuzu gibidir: Kokusu yoktur ve tadı da acıdır." (Buhârî, Tevhîd 36)

Tabiki de Kur'ân-ı Kerim'i herkes düzgün okuyamayabilir. Peygamber Efendimiz (s.a.v) bu konuda da şöyle buyuruyor; "Kur'an'ı gereği gibi güzel okuyan kimse, vahiy getiren şerefli ve itaatkâr meleklerle beraberdir. Kur'an'ı kekeleyerek zorlukla okuyan kimseye de iki kat sevap vardır." (Buhârî, Tevhîd 52)

Sözlerimi sonuna gelirken sizlerle şu hadis-i şerifi paylaşmak istiyorum. Rasûlullah Efendimiz (s.a.v) Kur'ân-ı Kerim ehline şu güzel müjdeleri vermişlerdir:

"Kıyamet günü kabir yarılıp Kur'ân'ı okuyan kişi dışarı çıktığında, Kur'ân onu rengi solmuş bir adam gibi karşılar. "Beni tanıyor musun?" diye sorar.

Mü'min "Tanıyamadım" der.

O şahıs, "Ben öğle sıcaklığında seni susuz, gece uykusuz bırakan arkadaşın Kur'ân'ım. Her tüccar ticaretinin peşindedir. Sen ise bugün her ticaretin peşinde olacaksın!" der. Hemen sağ eline saltanat, sol eline ebediyet verilir, başına vakar tâcı konur, anne-babasına hulleler giydirilir ki dünya ehli onlara kıymet biçemez veya bunlar dünya ve içindelerden daha kıymetlidir.

Onlar, "Bu değerli elbiseler bize için giydirildi?" diye sorarlar. "Çocuğunuzun Kur'ân'ı eline alması sebebiyle" denir.

Sonra Kur'ân okuyan kişiye, "Oku ve cennetin dereceleri ve odaları arasında yüksel!" denir. O, ister hızlı, ister tertil üzere olsun okumaya devam ettiği müddetçe yükselmeye devam eder." (Ahmed, 5: 348; Dârimî, Fedâilü'l-Kur'ân, 15; Abdürrazak, Musannef, 3: 373; İbn Ebî Şeybe, Musannef, 6: 129)

Allah bizlere ve çocuklarımıza Kur'ân-ı Kerim ehlienden olmayı nasip etsin. Allah bütün müminlere Kur'ân-ı Kerim'i tertil üzere okumayı nasip etsin! Amîn.

Şuurlu Müslüman

Abdullah Münir ŞAHİN

Şuur, bir şeyin farkında olma hâlidir. Aklın ışığı, kalbin nurudur. Kâinatı aydınlatan yüce Allah'ın Nur isminin bir yansımasıdır. Allah'ın nuru ile bakıp gören ferasetin gözbebeğidir.

Hadis-i şerifte yer alan "Müminin firasetinden çekinin, çünkü o Allah'ın nuru ile bakar." ifadesi, imandan gelen bir şuurun, bir ferasetin ne denli şeffaf olduğuna işaret etmektedir.

İnce duygu, anlayış ve bilgi sahibi olduklarından dolayı, insanlardan bazılarına şair denilmiştir. Şair; "şuur sahibi" mânâsınadır. Bundan dolayı şiire "ince duygu ve ilim" adı verilir.

Şuurlu Müslüman; kişilerin, toplumların doğru veya yanlış olan inançlarına hemen saldırmayan, araştırandır. Onlara hakaret etme-

yen, her kesimi ahlak kuralları içinde dinleyen; fikir ve düşüncelerini zorla, baskıyla, tehditle değil ikna yoluyla anlatmaya gayret eden; hadsizlere boyun eğmeyen medeni insandır. Huzur ve barış iklimine en büyük katkıyı sağlamaya çalışan ve aynı zamanda cahillerin ahlaksız gürültülerine pabuç bırakmayan, davasından taviz vermeyen, bedel ödemeyi göze alan yiğit bir insandır.

Şuurlu Müslüman; Yüce Allah yolunda korkusuzca yürüyen, aklını vahyin emrine veren, inkârcı saldırıya karşı izzetli, Müslümana karşı mütevazı olan, sorumluluk bilinciyle hareket eden ve takdire inanan, adaletten ayrılmayan, dostunu ve düşmanını iyi tanıyan bilgili ve merhametli bir insandır.

Günümüzde böyle özelliklerini saydığımız kişilerin sayısı oldukça azalmıştır. Allah sayılarını arttırsın inşallah.

Tabi bu konuda en büyük sorumluluk ailelerindir. Çünkü ağaç yaşken eğilir. Eğer biz çocuklarımıza bu şuurlu olabilmeyi küçüklüğünden beri aşılamazsak, onlara küçüken başta Peygamber Efendimiz (s.a.v) olmak üzere sahabilerin hayatını, bu dine hizmet edenlerin hayatlarını okuyup anlatmazsak, çocukların idollerini bu şahsiyetlerden seçmelerini sağlayamazsak çocuklarımız kendilerine idol olarak o televizyonda internette gördüğü kahramanları seçer. Buda bir nesli kaybetmek demektir.

Şuurlu bir Müslüman; "Müslümanlar ancak kardeşlerdir." Ayetini dikkate alır ve kardeşlerine sahip çıkar. Hem

Gelin geriye kalan ömrümüzü Rabbimizin rızasını kazandıracak iyi ve güzel işlerle donatmaya karar verelim. İnsan olmanın şerefli sorumluluğunu, emaneti yüklenmenin ağırlığını ve hesap gününün yakınlığını unutmayalım.

bütün insanlıktan hem de iman kardeşlerinden sorumluluğunun farkındadır.

“Mü’minin mü’mine karşı durumu, bir parçası diğer parçasını sımsıkı kenetleyip tutan binalar gibidir.” hadisinden de anlaşılacağı üzere mü’minlerin birbirlerine yardımcı olmalarını, aralarında yardımlaşmalarını, bir binanın unsurlarının birbirini sımsıkı tutması, kenetlenmesi haline benzetmiştir. Böyle bir bina sağlam ve dayanıklı olur. Aksi takdirde ayakta duramaz, yıkılır.

Şuurlu Müslüman, terbiyeli ve güzel ahlaklıdır. Hz. Aişe’nin (r.a) kendisine Hz. Peygamber’in ahlakını sorduklarında “Siz Kur’an okumuyor musunuz? Onun ahlakı Kur’an’dı.” diye cevap vermiştir.

Şuurlu Müslüman, Peygamber Efendimiz (s.a.v)’in izinden gider. Onun ahlakıyla ahlaklanmaya çalışır. Değerlerine el uzatana da boyun eğmez. Değerlerini savunur. Günümüzde ise kendisine “modern” olarak tanıtan bazı şahıslar bizi ve değerlerimizi hedef almasına rağmen maalesef toplumun çok az bir kısmı ses çıkarabiliyor. Aslında şuurlu bir Müslüman olmak o kadar da zor değil. Yani bizden zor bir şey istenmiyor.

Elbette zaman içinde şartlar değişti. İhtiyaçlar değişti, arttı belki de. Ama bu hiçbir zaman bizi dinimizden ta-

viz vermeye itmemeli. Dünyanın geçici hırslarına kapılıp ahiretimizi mahvetmememiz gerekiyor. Yoksa “İnanadığınız gibi yaşamazsanız, yaşadığınız gibi inanmaya başlarsınız” sözündeki tehlike bizi bekler. Bence bu söz tam olarak çağımızı anlatıyor.

Rabbimizin rızasını kazanma azmini hayatımızın merkezine yerleştirebildik mi? Yoksa hevâ ve hevesimizin peşinde mi sürüklendik? Güç ve kuvvetimizi, bilgi ve emeğimizi, akıl ve tecrübemizi İslamî hakikatleri, insanî ve ahlâkî değerleri yüceltme uğruna mı harcadık? Yoksa gündelik arzularımızı ve şahsi beklentilerimizi mi öncelendik? Gönlümüzde merhamet, adalet, tevazu ve hikmete mi yer verdik? Yoksa kibir, riya, cimrilik ve haset hastalığına yenik mi düştük?

Gelin geriye kalan ömrümüzü Rabbimizin rızasını kazandıracak iyi ve güzel işlerle donatmaya karar verelim. İnsan olmanın şerefli sorumluluğunu, emaneti yüklenmenin ağırlığını ve hesap gününün yakınlığını unutmayalım. Zamanımızı boşa harcamayalım. Boş ve yararsız işlerden uzak duralım. Hata ve yanlışlarımızdan dönelim. İbadetlerimizi, hayır ve hasenatımızı çoğaltalım. İşte o zaman ömrümüzün her yılı bizim için gerçek bir milat, gerçek bir imkân ve ümide dönüşecektir.

“Ashâbım yıldızlar gibidir. Hangisine tâbi olsanız hidayete erersiniz.”
(bk. Beyhakî, el-Medhal, s. 164, Kenzu'l-ummal, h. no: 1002)

Genç Sahabeler

Ömer Salih ORTAK

Ashab-ı Kiram bizim modellerimiz. Vahyin oluşturmak istediği ideal insan modelinin yaşanmış gerçekleri. Allah Resulü'nün mübarek ellerinde, nazarlarında yetişmiş yeryüzünün en nasipli insanları. Peygamberimiz (s.a.v)'in nübüvvet nurunda işlenmiş, madenleri ortaya çıkarılmış, her biri hayatın farklı bir alanında zirveleştirilerek abide bir şahsiyet haline getirilmiş. Onlar tarihin belli bir zaman diliminde yaşamış, belli bir mekanda varlık göstermiş, ama zaman ve mekana hapsolünmeden her çağa ve zamana seslenmiş olan seçkin insanlar. Onlar hakiki müminler, Allah'tan razı olmuş ve Allah'ı razı etmiş, takvayı hayatlarının eksenine

yerleştirmiş örnek bir nesil. Onlar akli olgunluğu yani rüşdü en güzel bir şekilde elde etmiş, birbirlerine karşı merhametli; inkarcılara karşı ise şiddetli, ibadete ve kulluğa ise sevdalı hayırlı bir topluluktur. O güzine şahsiyetlerden nasiplenelim...

Genç Bir Öğretmen: Mus'ab bin Umeyr

Zengin bir aile çocuğu idi. Mekte'de en güzel, lüks ve gösterişli giyinen, kokular sürünen bir gençti. Mekte'de Kureyş gençleri arasında onun kadar müreffeh bir hayat süren bir başka genç yoktu. Müslüman olduğunu öğrenen ailesi onu yakalayıp hapsetti. Annesi son derece itibar-

lı bir kadındı ve oğlunun Hz. Muhammed'in (s.a.v) yanında olmasına asla rıza göstermiyordu. Mus'ab (r.a) bir yolunu bularak evden kaçtı ve Habeşistan'a hicret ederek annesinin elinden kurtuldu.

Hz. Peygamber, I. Akabe beyatından sonra onu Medine'ye gönderdi. Üseyd b. Hudaýr (r.a) ve Sa'd b. Muâz (r.a) gibi iki nüfuzlu kabile reisinin İslâm'a girişini sağladı.

Uhud Savaşı'nda şehit olduğu zaman, naaşının üzerine örtülecek kısa bir gömleğinden başka bir şeyi bulunamadı. Onunla başı örtülünce ayakları açılmış, ayakları örtülünce de başı açık kalmıştır.

”
Tebliğin ilk yıllarında Hz. Peygamber'in (s.a.v) Erkam'ın (r.a) evindeki faaliyetlerinin önemli bir adım teşkil ettiği görülmektedir. Bu ev davet faaliyeti için son derece elverişli idi. Üstelik Kâbe haremî dâhilinde Safâ tepesinin eteğinde bulunuyordu.

Genç Bir Komutan: Üsame bin Zeyd

Üsame b. Zeyd (r.a), Hz. Peygamber'in (s.a.v.) evlatlığı ve azadlısı olan Zeyd b. Harise'nin (r.a) oğludur. Hz. Peygamber'in (s.a.v.), Üsame'yi (r.a) küçüklüğünden beri çok severdi. Hz. Peygamber, yaşının küçüklüğünden dolayı Üsame b. Zeyd'in (r.a) Uhud Gazvesi'ne katılmasına izin vermemiş, Üsame (r.a) çok üzülmüştür. Hendek Savaşı öncesinde boyunu biraz daha uzun göstermeye çalışarak Hz. Peygamber'e (s.a.v.) gelmiş, Hz. Peygamber (s.a.v.) de onun bu kararlılığı karşısında savaşa katılmasına izin vermiştir. Üsame (r.a) henüz on sekiz yaşını doldurmamışken Mute Savaşı'nda babası Zeyd b. Harise'nin (r.a) sancağı altında savaşmıştır. Üsame (r.a), Mekke'nin fethinde Hz. Peygamber ile birlikte Beytullah'a girmiş, Huneyn Savaşı'nda da Hz. Muhammed'in (s.a.v) yanında kalan çok az sayıda sahabelerden biri olmuştur. Hz. Peygamber (s.a.v.), vefatından kısa bir süre önce, Üsame'yi (r.a), aralarında Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer'in (r.a) de bulunduğu Suriye dolaylarına gönderilecek ordunun komutanlığına atanmıştı. Hz. Muhammed (s.a.v), burada İslam'ın öngördüğü yönetim anlayışında sınıf ve yaş farkının değil, ehliyet ve liyakatın asıl olduğunu fiili olarak göstermiştir. Bu tutum ayrıca toplumun hangi kesiminden olursa olsun gençlere fırsat tanınması ve onların yetiştirilmesine katkı sağlanması açısından oldukça önemlidir.

Genç Bir Davetçi Erkam b. Ebu'l-Erkam

- Hz. Peygamber'e (s.a.v) evini tahsis eden ve 17 yaşında İslâm'ı kabul etmiş olan Erkam b. Ebu'l-Erkam'ın (r.a) İslâm'ın ilk yıllarında üstlenmiş olduğu role burada özellikle temas etmek gerekir. Tebliğin ilk yıllarında Hz. Peygamber'in (s.a.v) Erkam'ın (r.a) evindeki faaliyetlerinin önemli bir adım teşkil ettiği görülmektedir. Bu ev, davet faaliyeti için son derece elverişli idi. Üstelik Kâbe haremî dâhilinde Safâ tepesinin eteğinde bulunuyordu.

Hz. Peygamber (s.a.v) burada bir yandan ashâbına dinî bilgiler öğretiyor; diğer yandan İslâm'a davet görevini yerine getiriyordu. Buradaki faaliyetler sonucunda pek çok kişinin İslâm'a girdiği bilinmektedir. Hz. Ömer (r.a), Dâru'l-Erkam'da Müslüman olanların sonuncusu kabul edilir. Buranın bir merkez olarak kullanılması, ilk Müslümanların İslâm'ı kabul tarihlerine bir esas teşkil etmiştir. Nitekim ilk sahâbilerin Müslüman oluşları, "Rasûlullah'ın Dâru'l-Erkam'a girmesinden önce-sonra", "Dâru'l-Erkam'da iken" şeklinde tarihlendirilmiştir.

Abdullah Yıldız Kimdir ?

Abdullah Yıldız, 1954 yılında Adana'nın Kozan ilçesine bağlı Ayşehoca köyünde dünyaya gelmiştir. İlkokulu köyünde okuyan yazar, 1973 yılında Adana İmam Hatip Lisesinden mezun olmuştur.

Aynı yıl girdiği Konya Selçuk Enstitüsünden de 1976 yılında mezun olan Abdullah Yıldız, 1980 yılından itibaren çeşitli eğitim kurumlarında 23 yıl öğretmenlik yapmıştır.

1976-1978 yıllarında haftalık Yeniden Milli Mücadele dergisinde, 1978-1980 yılları arasında da aylık Pınar dergisinde yazılar yazmıştır. 1981 yılında Pınar Yayınlarının oluşumunda yer almıştır.

Abdullah Yıldız, 1991 yılından bu yana da Umran dergisinde, Ocak 2007 yılından beri de her salı günleri Vakit / Yeni Akit gazetelerinde yazmaktadır.

Abdullah Yıldız ile Söyleşi

Abdullah KAYA & Efe BAYSAL

Biz de okulumuz adına imam hatip dergisi çıkartmak istiyoruz. Umran Dergisi'ndeki çalışmalarınıza dayanarak bize ne önerebilirsiniz?

"Dergiler hür düşünmenin kaleleridir." diyor Cemil Meriç. Bu sebeple bir kale oluşturma girişimimizden dolayı sizi tebrik ediyorum. Öncelikle okurun kolay ve estetik bir biçimde okuyup anlayabilmesine özen göstermek gerekir. Umran kelimesi "imar" kelimesinden türemiştir. Umran yeryüzünde ümmetin yaptığı tüm hayırlı işlerden bahsederek. Bu ümmet için aslında bir görevdir. Siz de bu görevi dergi sayfalarınıza taşıyarak okuyucuya hatırlatabilirsiniz. Dergi hazırlamak özünde hazırlayanları yetiştirir, Rabbim muvaffak eylesin.

Türk tarihinde İslam'ın yeri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Eğer Türkler İslamla tanışmasaydı Moğollar'ın akıbetine uğurlardı. Bugün Moğollar'ın insanlık adına ortaya bıraktığı bir şey yok, çünkü Moğollar sürekli vurup kırdılar. Ama Türkler, özellikle İslamiyet ile tanıştıktan sonra, Selçuklu Devleti, Osmanlı İmparatorluğu gibi kurdukları devletler ile dünyanın büyük bölümüne sözünü geçirip İslam'ın kılıcı olarak Müslümanları korumakla beraber 400 yıl Osmanlı İmparatorluğu'nda hilafet yapmışlardır. Türkler tarafından kurulmuş büyük bir devlet olan Osmanlı gibi, bugün yine Türklerden beklenen odur. Bu sebeple Türklerin İslamiyet ile tanışması tarihin akışını değiştiren bir gelişme olmuştur. Günümüzde hâlâ yeryüzünün geleceğini belirleyecek olan buluşma da budur. Türkiye Müslümanlarının

Avrupa'nın sömürdüğü kaynaklar ile yaptığı sanayi devrimi zamanında bu coğrafyanın bir nevi yerinde saymasının da bir sonucudur. Müslüman dünyası bu konuda biraz geride kaldı. Ama 1683 öncesi Osmanlı'nın Viyana'ya, Emevi Devleti'nin İspanya'ya kadar ilerlediği dönemlerde İslam dünyasında zamanına göre inanılmaz buluşlar yapıldı.

da bu buluşmaya layık olması lazım.

Batı karşısında sürekli geri kalmış gösterilmeye çalışılan bir İslam toplumu var. Sizce bunun sebebi nedir ve Müslümanlar bu algıyı nasıl yok edebilir?

Bu düşünce, özünde 1683 Viyana bozgunundan sonra devam eden yenilgilerin ortaya çıkarttığı bir psikolojidir. Avrupa'nın sömürdüğü kaynaklar ile yaptığı sanayi devrimi, zamanında bu coğrafyanın bir nevi yerinde saymasının da bir sonucudur. Müslüman dünyası bu konuda biraz geride kaldı. Ama 1683 öncesi Osmanlı'nın Viyana'ya, Emevi Devleti'nin İspanya'ya kadar ilerlediği dönemlerde İslam dünyasında zamanına göre inanılmaz buluşlar yapıldı. Ulubey, El Cezeri, İbn-i Sina bunların isimleri çoğaltılabilir; hepsi İslam coğrafyasından çıktı. Yaklaşık 300 yıllık bu dönemi yok saymayız. Bu sebeple "Müslümanlık geriliğe sebep oluyor" demek tamamen peşin hüküm vermek ve ön yargılı olmaktan kaynaklanıyor. Peygamber Efendimiz "Bu kitap (Kur'an'ı Kerim) insanı azizde eder zelimde" buyuruyor. Bizde bu kitabın hükümlerini anlayıp ilkelerini kavrayarak, yasaklarından kaçınarak bir medeniyet kurduğumuz zaman zafer gelecektir ve geçmişte de gelmiştir.

Bir imam hatip lisesi mezunu olarak günümüz imam hatip nesline ne önerirsiniz?

Bir imam hatipli çevresine, müslümanlara ve daha müslümanlık ile şereflenmemiş tüm insanlara örnek, öncü ve önder olmalıdır. Bir imam hatipli teknoloji, bilim, irfan yönünden kendini geliştirmelidir. O yönlerden gelişirken kendi özünü dinini asla unutmamalıdır ki bunu unutmak

vahşi kapitalizmin bir parçası olmak demektir. İmam hatip ve Türk gençleri buna karşılık dinini, bilimini ve irfanı bir arada götürerek Türkiye Müslümanlarına da örnek olmalıdır.

Yazılar yazmaya ilk kez ne zaman başladınız?

Lise çağlarında Peyami Safa okumaya başlamıştım, yazma işine de o sıralar başladım. Lisede "Çağrı" adında bir duvar gazetemiz vardı ben de buraya yazılar yazıyordum. Yazısı güzel olan arkadaşlarım ile birlikte A4 kağıtlarını kullanarak bir pano hazırlıyorduk. Tabii şiir yazmaya da o sıralar başladım. Arkadaşlarım ile tatlı bir rekabete giriyorduk. Tabii ciddi maddada ilk yazılarımı Konya'da üniversite zamanlarımda yazmaya başladım. Sohbetler, sunumlar yapıyorduk bu etkinlikler için de konuşma metinleri hazırlamam gerekiyordu. Yazmaya böyle alıştım ve 1976 yılının sonlarına doğru da İstanbul'a gelerek burada "Mücadele" dergisinde yazılar yazdım.

Yazdığınız kitaplarla insanlar üzerinde bir etki yakaladığınızı düşünüyor musunuz?

Hâlâ geçmişte namaz ile ilgili yazdığım kitaplar ile çok güzel geri dönüşler alıyorum. Örneğin bir gencimiz bana şöyle bir mesaj atmıştı: "Hocam 'Haydi Namaza' kitabınızı geçmişte okumuştum ve bu kitapla birlikte namaza başlamıştım, sizin kitabınız sayesinde namazımın içeriğini doldurup namazı sevmiştim, size minnettarım." "Namaz Bir Tevhid Eylemi" kitabım 1991 yılından 2016 yılına kadar yaklaşık 500 bin civarında insan ile buluştu, ancak bir gün kıymetli bir arkadaşımız gelip "Hocam çok güzel kitaplar yazıyorsunuz, Allah razı olsun. Ancak gençlik bu kitaplarınızı pek anlaya-

mıyor. Gençlere yönelik bir çalışma yapsanız da iyi olur" dedi. "Haydi Namaza" böyle doğdu. O da aynı civarlarda okundu. Daha sonra bir gazete promosyon olarak kupon ile "Namazı Yaşamak" ismi altında kitabımızı vermeye başladık, 300 bin civarında o basıldı. Yani sözün özü etkisi çok fazla oldu ancak bir yerden sonra daha fazla çalışmak için konferanslar ve sohbetler yapmaya karar verdik böylece binlerce insanı namaz hakkında bilgilendirdik.

Sizin en sevdiğiniz kitabınız hangisidir ve en sevdiğiniz yazar kimdir?

Bana, "Hocam önce hangi kitabınızı okuyalım?" diye sorduklarında tabii ki önce namaz diyorum. Ancak benim yazarken çok memnun olduğum ve çok fazla güzel geri dönüşler aldığım "Yusuf'un Üç Gömleği" kitabının yeri bende ayrıdır. Yaklaşık 500 bin üzerinde okundu ve hâlâ dönüşler almaya devam ediyoruz. Yazar olarak tabii ki yazarların konumuna ve türüne göre değişir bu, örne-

ğin şiir dersiniz "Mehmed Akif" derim. Mehmed Akif'i sevmemin diğer sebeplerinden biri de "Safahat" kitabıdır, çünkü o kitap bana göre bir Kur'an tefsiri gibi çok mükemmel bir kitap. Edebiyat dersiniz "Sezai Karakoç" derim. Tarih dersiniz "İhsan Süreyya Sırma" derim. Örneğin son yazdığı kitap "Müslümanların Tarihi" kitabı, burada "İslam Tarihi" yerine o ismi kullanması bile hocamızı sevmem için yeterli. Son olarak kitap dediğimiz zaman tüm kitaplar, bir kitabı anlamak için okunur o kitap da Allah'ın kitabı "Kur'an'ı Kerim"dir.

İleride yazar olmayı düşünenlere tecrübelerinize dayanarak ne önerilirsiniz ?

Bence hedef olarak yazar olmayı koymak doğru değil. Çünkü eğer yazarlık, yazar olayım da herkes kitaplarımı okusun, ünlü olayım diye istenirse burada büyük bir boşluk ortaya çıkar. Yazar olmak için yazar olmak yerine, bir davanız vardır bu dava için yazarsınız. Yazı o zaman size hizmet etmek üzere ortaya çıkar.

Bana, "Hocam önce hangi kitabınızı okuyalım?" diye sorduklarında tabii ki önce namaz diyorum. Ancak benim yazarken çok memnun olduğum ve çok fazla güzel geri dönüşler aldığım "Yusuf'un Üç Gömleği" kitabının yeri bende ayrıdır.

Dinim Benden Ne İstiyor?

Mustafa TINMAZ

İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

İslam dini; itikad, ibadetler ve ahlak olmak üzere üç ana bölümden oluşur. İyi bir Müslüman olabilmek için bu üç unsurun insanda gerçekleşmesi gerekir. Bu üç unsurdan bir tanesi insanda eksik olursa o kişide İslam'ın güzelliklerinin tam olarak gerçekleşmesi mümkün olmaz. Sağlam bir itikad, pratik hayatta uygulanan ibadetler ve batını fıkıh dediğimiz ahlaki erdemler ve güzelliklerle insan; güzel bir müslüman, kâmil bir insan olur.

İtikad, inanılması gereken şeylerdir. Amentü esasları olarak ifadesini bulan; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere, hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine iman etmektir. İtikad bir binanın temelidir. Eğer bina sağlam olsun istiyorsak te-

meli sağlam atmamız gerekmektedir. Bu sebeple iman esas ve açılımlarını doğru bir şekilde bilmek ve iman etmek, işin başı ve özüdür. İman esaslarına Kur'an-ı Kerim ve sünnet-i seniyye ölçülerine göre inanmak gereklidir. İnanç ve ilgili iman esaslarından en küçük sapma ve kaymalar ibadet alanında çok büyük zaafiyetler şeklinde ortaya çıkar. Doğru inanç olmadan doğru uygulamalar olmaz. Daha sistematik bir tanımlama ile; yanlış teoriden doğru pratik çıkması mümkün değildir. Bu sebeple Kur'an ve sünnete uygun, doğru, saf ve güçlü bir iman; bütün hayır kapılarını çalan, güzellikleri ortaya çıkarmak için uğraşan bir insanın bu dünyada sahip olabileceği en büyük nimettir.

Din muhabbetle yaşanır. İbadetler muhabbetle yapılır. Ahlak, muhabbet ve sevgiyle güzelleşir. Bir kişi güzel bir Müslüman olmak istiyorsa öncelikle itikadını, inandığı değerleri sağlamlaştırmalı daha sonra ihlaslı ve samimi bir şekilde Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in bildirdiği ve öğrettiği gibi ibadet hayatına dikkat etmelidir.

İnanıyorum Allah'ın özellikleri nelerdir, melekler nasıl varlıklardır, Kur'an-ı Kerim'e ve Allah'ın göndermiş olduğu diğer kutsal kitaplara karşı sergilemem gereken tutum nedir, Peygamber kimdir, Allah'ın gönderdiği Peygamberlerin özellikleri nelerdir, ahiret günü nedir, dünya ve ahirette ne şekilde inanılır, ahiretin merhaleleri nelerdir, kaza ve kaderi nasıl anlamalıyım; bu konularda sağlam, sahih ve tutarlı bir şekilde Kur'an'dan ve sünetten gelen bilgilere nasıl ulaşabilirim gibi sorular vasıtasıyla, sahih bir itikada ulaşmak için bu konuların değerlendirilmesi yapılmalıdır.

İbadetler, yaratıcımızla bizim aramızdaki ilişkileri, hak ve sorumlulukları düzenleyen fiillerdir. Aynı zamanda Allah (c.c.)'a karşı kulluk görevimizi yerine getirdiğimiz davranışlardır. Bir müslüman olarak Rabbimize ne şekilde ibadet edeceğimizi bilmemiz, öğrenmemiz gerekir. Bunun yolu da ilmihal kitaplarıdır. Hem kalıbın hem de kalbin ibadete hazırlanması gerekmektedir. İhlas, samimiyet, huşu, tevazu ve edeb içinde Allah'a ibadet edilmelidir. Bu özelliklerin kalpte yer etmesi için Peygamber Efendimiz'in (s.a.v), Sahabe-i Kiram efendilerimizin ve salih kulların hayatları öğrenilmeli, onların örnek yaşantılarını kendimize yol rehberi olarak almalıyız. Gerektiğinde kalp ilmini bilen mürşid-i kamiller bulunarak onlardan terbiye alınmalıdır.

Dinin üçüncü yapı taşı ahlakıdır. Ahlak ilmini kendine konu edinen İslam dalı "tasavvuf"tur. Dinin zahiri fıkhiyla fıkıh ilmi ilgilenir. Batini fıkhiyla ise tasavvuf ilmi ilgile-

nir. Tasavvuf ilmi insanın düşüncelerinde, sözlerinde ve davranışlarında, doğru bir çizgiyi takip etmesinin yollarını gösterir. İnsan fitratının özelliklerini ve fitratta bulunan güzellikleri ortaya çıkararak ilahi huzurda kabul görececek bir kul inşa etmeye çalışır.

Ahlak ilmi insanın Allah (c.c.) ile, diğer insanlarla ve yaratılmış olan diğer varlıklarla olan ilişkilerini düzenler. Kalbimizi kötü ahlaktan ve huylardan temizleyerek güzel ahlaki özelliklerle süslenmemizi sağlar. Sabır, rıza, teslimiyet, ihlas, tevazu, diğerkamalık, güzel geçim, cömertlik gibi hasletler insana yerleşince o kul güzel bir kul olur. Bunun yanında isyan, nefsi heva ve heveslere uymak, yapılan işte samimiyetsizlik, riya, kibir, hased, acelecilik, geçimsizlik, cimrilik gibi kötü hasletler de tedaviye ihtiyaç duyulan manevi hastalıklardır. Bu hastalıklar Kur'an ve sünnet eczanesinden ve salih kulların uygulamalarından alınacak reçetelerle tedavi edilmelidir. Yoksa ahiret hayatında insan için pişmanlık kaçınılmaz olacaktır.

Din muhabbetle yaşanır. İbadetler muhabbetle yapılır. Ahlak, muhabbet ve sevgiyle güzelleşir. Bir kişi güzel bir müslüman olmak istiyorsa öncelikle itikadını, inandığı değerleri sağlamlaştırmalı daha sonra ihlaslı ve samimi bir şekilde Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in bildirdiği ve öğrettiği gibi ibadet hayatına dikkat etmelidir. Son olarak da selim bir kalbe sahip olmak için Yunus Emre, Mevlana, Ahmet Yesevi gibi salihlerle oturup kalkarak ahlakını güzelleştirmenin yollarını araştırmalıdır.

SOSYAL MEDYA

Muhammed Yusuf ÇAĞLAR

Günümüzde internet her yerde. İnternet ile birlikte gelen sosyal medya da aynı şekilde evimizde sohbetlerimizde. En çok etkilenenler bebekler, çocuklar ve özellikle gençler. Artık sosyal medya bir uzvumuz gibi, onu günlük yaşamamızda kullanıyoruz. Bebekler için ebeveynlerin "çocuk oyalansın" diye eline verdikleri tehlikeli bir oyuncak. Çocuklar internete hapsedilmiş ve onları büyük ihtimalle kurtaramayacakları bir ortam. Bebekler bağımlı hale geliyor. Bunu nereden anlıyoruz; tablet, telefon, bilgisayar elinden alınınca ağlamasından ve etrafa zarar vermesinden.

Benzer durumlar 5-15 yaş arasındaki çocuklar için de geçerli. Tik-tok, instagram ve youtube gibi sosyal medya platformları onları bağıyor. Youtube'de izledikleri kanallar onları teşvik ediyor ve onlara zarar veriyor: cinsel içerikli videolar, bilinç altına giren korku oyunları...vs. Bununla birlikte birçoğu bu platformlara video yükleyip ünlü olmak için yoğun istekli. Bir kız çocuğu makyaj videosu yüklüyor, bir erkek çocuğu şaka vide-

Bir çoğu bu platformlara video yükleyip ünlü olmak için yoğun istekli. Bir kız çocuğu makyaj videosu yüklüyor, bir erkek çocuğu şaka videosu, oyun videosu yüklüyor. Örnek aldıkları kişiler bir şey yapınca onlar da yapmak istiyor. Instagram ve Tik-tok'ta takip ettikleri kişileri örnek alıyorlar .

osu, oyun videosu yüklüyor. Örnek aldıkları kişiler bir şey yapınca onlar da yapmak istiyor. Instagram ve Tik-tok'ta takip ettikleri kişileri örnek alıyorlar . Kendilerine değişik isimler takan örnek aldıkları kişiler gibi giyinip onlar gibi yaşamak, onlar gibi yiyip içmek, onlar gibi şarkı söylemek istiyorlar .

Sosyal medya kullananlar "Ben böyle şeyler izlemiyorum" diyor fakat bunlar zamanla zihnimize yerleşiyor ve maalesef günlük hayatımızı etkiliyor. Ağzımıza dolanıyor ve sevdiğimizimize karşı kullanıyoruz ve onları kırabiliyoruz.

Biz Müslümanların yeni teknolojileri sorgulamadan, filtrelemeden kullanması zamanımızın en çelişkili durumu. Normal koşullarda ulaşamayacağınız insanlara ulaşıyorsunuz. Dünyanın her yerinde birilerine ulaşma şansınız var. Sınırları daraltan bir şey aynı zamanda korunmasız bir alan. Tehlikeleri, riskleri bilip doğru kullanmayı öğrenmemiz gerekiyor.

Orası evimizin içindeki açık bir tehlike. Sınırı ortadan kaldırıyor, oysa her zaman sınırlar olmalı. Hayatımızın her alanında sınırsızlık, kuralsızlık her zaman sorun.

Maalesef "Sosyal medya, modern insanın sabah ibadeti haline geldi.". Uykudan uyanır uyanmaz internete bağlanılıyor. Bağlanılmazsa büyük bir eksiklik hissediliyor. Adeta huşu ve hudu sağlanamaz oluyor...! Keyfimiz yerine gelmiyor.

Sosyal medyayı en çok kullanan ülkeler sıralamasında Türkiye ön sıralarda. Bazı gençler günün 5 saati sosyal medya mecralarında vaktini heba edebiliyor. Bu bize neyi anlatıyor? Vaktinin çoğunu sosyal medyada geçiren insanlar var. Bir insan günde 5 saat kendini geliştirmeye adasa inanın büyük işler yapar.

Tabii ki sosyal medyaya kayıtsız da kalamıyoruz. Fakat burada olmanın bir ölçüsü de olmalı?

Sağlıklı olan, sanal ortamlarda mümkün olduğunca az bulunmak. Daha gerekli koşullarda kullanmak ve mümkün olduğunca gerçek hayatın içinde olmak.

Enerjimizi meçhul ve sanal görüntülere sarf etmemeliyiz.

Ailemizle ve arkadaşlarımızla ilişkilerimizi geliştirme ve sürdürme yerine, dünyanın neresinde ikamet ettiği bile belirsiz insanlarla iletişim kurmak neye hizmet eder.

Ailemize ve arkadaşlarımıza ayırmamız gereken enerji ve vaktimizi sorumsuzca, meçhul ve sanal silüetlere sarf etmek neyle izah edilebilir?

İnterneti biraz kapatalım, gerçek hayata açılalım. O zaman ailemizin ve arkadaşlarımızın çok iyi insanlar olduklarını göreceğiz. Hayırlı hizmetler bizi bekliyor.

Ailemize ve arkadaşlarımıza ayırmamız gereken enerji ve vaktimizi sorumsuzca, meçhul ve sanal silüetlere sarf etmek neyle izah edilebilir.

TEKNOLOJİNİN NERESİNDEYİZ?

Furkan Kerim ARIKAN

İnternetin hayatımızı kolaylaştırdığı bir gerçek. Birçok şeyi internet üzerinden yapıyoruz; internette yemek siparişi ediyoruz. Teknolojik ürünler, giyim, hediyelik eşya gibi birçok şeyi internette satın alıyoruz. Dünyanın bir ucu ellerimizin altında ve her şey klavyenin tuşlarını kullanmakla olup bitiveriyor. Tuşlara dokundukça öyle bir dünya keşfediliyor ki büyülenmemek imkansız. Ancak ipin ucu kaçtığı anda istenmeyen durumlarla karşılaşabiliyoruz.

"Vaktim yok.", "Hiçbir şeye yetişemiyorum.", "Zaman ne çabuk da geçti." "Derslerime odaklanamıyorum.", "Dersin başına oturuyorum 10 dakika sonra sıkılıp bırakıyorum." gibisinden hayıflanmalarımız arttı.

İletişimdeki ve teknolojiadaki hızlı gelişme, kolaylıklarını hayatımıza yansıtmış olsa da bizi esir alan yanı ile hayatımızın merkezine oturdu. Sanal olan dünyadan çıkamaz hâle geldik; sosyal ağlar ve bilgisayar oyunları ile. Sosyal medya adı altında giderek insanları asosyalleştiren bu programlar, sanıldığı kadar masum değil. Özellikle bilgisayar oyunları... Tıpkı alkol, sigara ve madde bağımlılığı

gibi. Bilgisayar oyunlarına olan bağımlılık da hayatımızın artık bir gerçeği. Bu ağa düşen milyonlarca insan var.

Bu oyunları oynanma süresi arttıkça kişide bağımlı olma yüzeliği artıyor. Sonra bağımlı olan çocuk, genç, yetişkin oyunlara erişmek için her yolu deniyor. Hatta bu durum büyük meblağlar ödemeye kadar gidebiliyor.

Bilimsel araştırmalar, istatistiki olarak bu durumun yararını mı yoksa zararını mı çok görüyor? Değerler, insan ilişkileri vb. hususlarda eskisine oranla daha iyi bir gelişim sürecinde olduğumuz söylenemez. Sıkça dikkat dağınılıması, gerçek hayatla sanal dünyanın birbirine karıştırılması, şiddet ve suç oranlarının artması, kalıcı ve derinlikli kitap okuma alışkanlıklarının yerleşememesi ve en çok da bilgisayar ve internetin bir tür bağımlılık yapması sık rastladığımız sorunlar arasında yer almaktadır.

Çocuğun ve gencin ailesi ve arkadaşlarının ona yetmemesi ve ancak bilgisayarda oyun oynarsa, internete girse mutlu olacağı görüntüsüne sık rastlanılmaktadır. Bunun sonucunda da, okul başarısızlığı ve okumama is-

teği, içe kapanıklık ve sinirli, tepkisel davranma artışı gibi davranışsal sorunlar baş gösterebilmektedir. Bunun sonucunda dikkat dağılımları, hareketsizliğin verdiği ağırlık ve zihnî yorgunluk yaşayabilmektedirler. Dolayısıyla çabuk sıkılan, çabuk sinirlenip tepki veren huzursuz kişilik yapıları geliştirmektedirler.

Bağımlı Olmanın Zararı Olsa da Bağımlı Olunmadığı Durumlarda Faydaları da Var.

Bağımlı olup ailesini, işini, okulunu aksatmasının zararlı olduğu bir gerçek. Ama boş vakitlerinde zarara girmeden meşru yollardan istediğini yapmada insan özgürdür. Ve sadece stres atmak için bağımlı olmadan, kişinin işlerini ve derslerini aksatmadığı sürece oyun oynamasında bir sıkıntı yoktur.

American Psychologist raporuna göre, bilgisayar oyunları oynamak bazen çocukların eğitimi, sağlığı ve sosyal becerileri için faydalıdır. Araştırmalar, video oyunlarının aslında belirli zihinsel becerileri geliştirebileceğini gösteriyor. Oyunlar oyunculara nesnelere üç boyutlu olarak düşünmeyi öğretir ve bu onları bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik çalışmalarında daha iyi hale getirir.

Çocuklara başarısızlığa nasıl iyi tepki vereceklerini öğretir. Video oyunlarında oyuncular sürekli olarak başarısız olur ve tekrar dener. Buda onları gerçek hayatta duygusal olarak güçlü kılar. Yani, gerçek hayatta ilk defaki başarısızlığı onu derinden etkileyebilir ama oyunlar başarısızlığı sanalda tattırdığı için daha az etkilenir.

Rapora göre video oyunları sosyal becerileri de geliştirebilir. Oyuncuların %75'inden fazlası tek başına değil bir arkadaşıyla oynuyor. Oyuncular faydalı sosyal beceriler öğrenirler; bir gruba nasıl liderlik edilir, birlikte nasıl çalışılır ve nasıl kararlar alınır bunu tecrübe ederler.

Bağımlı olunmadığı takdirde bilgisayar oyunlarında faydası vardır. Yeter ki bağımlı olunmasın...

Dijital Oyunlar Zaman İsrافی mıdır?

Boş yere geçen her ânın pek çok fırsatları da beraberinde götürdüğü kabul etmemiz gereken bir gerçektir. Çünkü insanın vakti, dünyanın ömrüne nisbetle çok az ve kısıdır. Bu bakımdan, tek bir saniyesi dahi altından daha kıymetli olan zamanın, ebedî hayata iyilikler kazandırması gerekir. Bunun için, mü'minin ibadeti ve işi bir hayır üzere olduğu gibi, geriye kalan zamanı da manasız olmamalı, meşru dairede yaşanmalıdır. Ta ki, bir taraf-

tan kazanırken, diğer yandan kaybetmiş olmasın.

Zamanımızda, insanın zamanını katleden o kadar lüumsuz meşguliyetler vardır ki, bunlardan birçoğu madî ve mânevî gelişmeye sahip olmadığı gibi, insanı yaratılış hikmetinden uzaklaştırdığı da bir gerçektir. İşte, insan bu çeşit gayesiz ve hedefsiz şeylerden kendisini ne kadar çekip çevirse o derece kâr içinde olur.

"İki şey vardır, insanların çoğu onun değerini bilmezler: Sihat ve boş vakit." (Buhari, Rikak 1; Tirmizi, Zühd 1; İbn Mace, Zühd 15)

Belli bir mesai sarf eden ve çalışan insanın dinlenmesi ve istirahat etmesi ne kadar hakkı ise, İslâm'ın yasakladığı sınırı aşmamak şartıyla, bazı oyun ve eğlencelerde bulunmak da mümkün ve normaldir. Ama bu oyun ve eğlencelerin bir ucu, dinimizin haram kıldığı şeylerden birisine yaklaşır ve bulaşırsa, o oyun meşruiyetini kaybetmiş olur.

Dijital oyunlar haram mıdır?

Dijital oyunların türlerinin çeşitliliği, çokluğu ve farklılığı nedeniyle, hepsi için genel bir hüküm belirtmek mümkün değildir. Bundan dolayı genel olarak bilgisayar oyunlarından bazılarının faydalı, bazılarının zararlı, bazılarının vakit telef etmek için, bazılarının ise haram ve bazılarının da helal olduğunu söyleyebiliriz.

Kumar ve iddia – bahis oyunları; müstehcen ve fesada yol açacak resimler; haram ve fesada yol açan mesaj ve içerikler; haram müzikler; Müslümanların mukaddesatlarına hakaret edilmesi; zamanın çoğunu ayırıp kişinin işini, okulunu, ailesini ihmal; Namaz gibi farzların terki veya sıla-i rahimi terki... gibi durumlarda oynanan bilgisayar oyunları caiz değildir.

Son yıllarda giderek artan e-spor organizasyonlarının, takımlar ve oyuncuların giderek artmasının oyun bağımlılığını artırmada etkili olduğu söylenebilir.

Bir kişi gerçek anlamda "E-sporcu olmak istiyorum." dediğinde, gününün 8-9 saatini bilgisayar başında geçirmek zorunda. Bağımlı olmasalar bile başarılı olmak için bunu yapacaklar. Okula gitmeyecekler ve ders başarıları düşecek. Birçoğu ergenlik döneminde, yani tam gelişim çağındayken bir gencin 8-9 saat koltukta oturduğunu düşünün. Bunun neresinin sağlıklı olduğunu savunabilirsiniz?

E-sporun aslında gölgelenmiş ve maskeli bir biçimde bazı gençleri oyun bağımlılığına götürdüğü ortada.

İMAM HATİP OKULLARININ TARİHÇESİ

Süleyman Taha BEŞLİ

İlk İmam Hatip okulları Cumhuriyet'ten öncesine dayanır. Osmanlı'nın son dönemlerinde ilk olarak 1913 yılında imam-hatip yetiştirmek için açılan Medresetü-l Eimmeti ve'l Hutaba, daha sonra Medresetü-l Vaizin ile birleştirilerek Medresetü-l İrşad adını almıştır. Ancak 3 Mart 1924 tarihinde 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Maarif Vekaleti'nin yayımladığı bir genelge ile bütün medreseler kapatılmıştır. Aynı kanunun 4. maddesi gereğince dini hizmetlerin görülebilmesi için ayrı okullar açılması öngörüldü. Öngörülen kanun gereğince 1924 yılında yirmi dokuz merkezde "İmam Hatip Mektepleri" adıyla açıldı. Medresetü-l İrşad öğrencilerinin bir bölümü yeni açılan mekteplere gönderilmiştir. Böylece bazı mektepler ilk senelerinde mezun vermiştir. Fakat devletin ödenek göndermemesi ve aşırı ilgisizliği gibi nedenler sebebiyle öğrencilerin bu mekteplere talebi gittikçe düşmüştür. Bu yüzden 1930 yılında bu mekteplere de son verilmiştir. 1927-1931 yılları arasında ilkokul ve ortaokulların programlarından din derslerinin çıkarılması ve 1933'te İstanbul Darülfünun'un İlahiyat Fakültesinin kapatılmasıyla ülke tarihinde ilk defa din eğitim-öğretimi tamamen kalkmıştır.

1950 seçimlerinde Demokrat Partisi verdiği sözü tutup iktidara geldiği ilk yıl imam hatip okullarını tekrar açmıştır. İlk olarak yedi ilde (İstanbul, Ankara, Adana, Konya, Kayseri, Maraş, Isparta) ortaokul seviyesinde dört yıllık İmam Hatip okulları eğitime başladı. Ardından 1951 tarihinde İstanbul'da ilk imam hatip lisesi açılmıştır. Bu okulun ilk müdürü de Türkiye'nin dinî, ilmî, kültürel ve sosyal hayatında önemli yeri olan imam hatip liselerinin kurulması fikrinin ilk sahibi ve ilk program yapımcılarından olan Mahmut Celaleddin Ökten'dir.

Başlangıçtan itibaren imam hatip okullarında hal-

kın katkısı vardır. 1955'te yayımlanan bir çalışmaya göre 400 binadan 263'ü dernek ve vakıflar, yetmiş yedisi devlet-millet iş birliğiyle ve otuz sekizi devlet tarafından yapılmıştır. İmam hatipte okuyan çoğu öğrenci köylerden geldiği için yurt yapımına karar verilmiştir. 1995'te mevcut 246 pansiyonun 121'i müstakil bina olup bunların otuz beşini devlet, elli sekizini dernek, vakıf gibi sivil kuruluşlar inşa etmiş, yirmi sekizi de devlet-vatandaş iş birliğiyle yaptırılmıştır.

Siyasi polemiklere konu olan imam hatip okullarının kapatılması gibi çalışmalara rağmen toplumun yoğun ilgisiyle açıldığından beri sayısı git gide arttı. Bu tekliflerin uygulanmamasıyla beraber 1962'de Din Eğitimi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

1981'de Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde oluşturulan bir çalışma grubunca ve 1990'da Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği tarafından hazırlattırılan raporlarda İmam-Hatip liseleri hakkında, kültür ikiliğine yol açtığı, tevhid-i tedrisat ilkesine aykırı sonuçlar ortaya çıkardığı gibi olumsuz görüşler ileriye sürülerek imam hatip liselerinin kapatılması istenmiştir.

Bu raporların tartışıldığı sırada 28 Şubat 1997'de Millî Güvenlik kurulu, dönemin hükümetine sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime geçilmesi yönünde kararını bildirmiştir. 1999 yılında ise katsayı uygulaması yüzünden imam hatip lisesinden mezun olan bir öğrencinin seçeceği meslek alanları kısıtlandı. Alan daralınca öğrenci sayısı azalmıştır.

Fakat YÖK, 2010 yılından itibaren katsayı uygulamasını kaldırarak imam hatiplilerin eşit katsayıda muamele görmesini sağlamıştır.

Ben İmam Hatipliyim

**Gönül verdim ezelden iman-u İslam'a ben.
Allah deyip atıldım bu şanlı meydana ben.
Katıldım imam hatibin neslinin saflarına.
Veda ettim kırk yıldır can-u cana ben.**

**Bedirlerden Uhudlara varanlardan biriyim.
Geliyorum sevinin, ben, ben imam hatipliyim.**

**Milletimin hizmetinde yaya değil atlıyım.
Farklıyım ben cahillerden hem de çift kanatlıyım.
Ayıramam dünyayı ukbadan bir lahza ben.
Bu birlik ruhu ile ben rabbimden beratlıyım.**

**Hamza gibi Ömer gibi Ali gibi biriyim.
Geliyorum sevinin, ben, ben imam hatipliyim.**

**Köklerim mazidedir yepyenidir geleceğim.
Bekleyin çok gecikmeden mutlaka geleceğim.
Milletim ümidi olan yüce dava için
Gerekirse gözümü ben kırpmadan öleceğim.**

**Malazgirt'ten Viyana'ya uzanır benim elim.
Geliyorum sevinin, ben, ben imam hatipliyim.**

Mehmet Emin Ay

Mahmud Celaleddin ÖKTEN

Ömrü boyunca imam hatip okullarının açılması ve yaygınlaşması için mücadele eden Celaleddin Ökten, bu okullarda hocalık ve idarecilik görevleri yürüttü. 1949'da Maarif Vekâletince İstanbul'da açılan imam hatip kursuna müdür ve öğretmen olarak atanan Celaleddin Ökten, bu kursların yeterli olmayacağını belirtti ve söz konusu eğitimin, orta dereceli okullar açılarak verilmesini istedi.

Bu amaçla da dönemin Maarif Bakanı Tevfik İleri başta olmak üzere pek çok kişiyle gö-

rüşmeler yapan Celaleddin Ökten, okulların ders müfredatı üzerinde de çalıştı.

Bu kapsamda "Celal Hoca" unvanıyla anılan Ökten de eğitim ve öğretim hayatına başlayan ilk imam hatip okulu olma özelliği taşıyan İstanbul İmam Hatip Okuluna kurucu müdür olarak atandı. Okula atanmasının ardından kimi zaman elinde süpürgeyle temizlik, kimi zaman tamirat yapan Celaleddin Ökten, çoğu zaman da tahta karşısına geçip öğrencilerine ders anlattı.

Arapça, Farsça ve Fransızca'yı iyi derecede bilmesinin yanı sıra İslami ilimlerle beraber Batı bilim ve düşüncesine de hâkim olan Celaleddin Ökten, resmi derslerinin yanında Beyazıt'taki Soğanağa Camisinde de 6 yıl süreyle cumartesi günleri, İmam Gazali'nin "İhya-u Ulumid-din" adlı kitabını okuttu.

Arap edebiyatını çok iyi bilen ve güçlü bir hafızaya da sahip olan Celaleddin Ökten, 21 Kasım 1961'de vefat etti.

İmam Hatip Okulları Mezunu Tanınmış Bazı Şahsiyetler

Recep Tayyip Erdoğan - **Cumhurbaşkanı**
Numan Kurtulmuş - **Siyasetçi**
Kadir Topbaş - **İş Adamı ve Siyasetçi**
Mehmet Ali Şahin - **Avukat ve Siyasetçi**
Ali Bardakoğlu - **İlahiyatçı**
Nazım Ekren - **Siyasetçi**
Selahattin Kaya - **Eski İstanbul Müftüsü**
Mehmet Müezzinoğlu - **Siyasetçi**
Mustafa Cevat Akşit - **İslam Hukuku Prof.**
Mustafa Aykaç - **Öğretim Üyesi**
Nuri Özcan - **Öğretim Üyesi**
Hasan Can - **Siyasetçi**
Mehmet Ali Sarı - **İlahiyatçı Yazar**
Ahmet Hakan - **Gazeteci**
Osman Develioğlu - **Siyasetçi**
Timurtaş Uçar - **Vaiz**
İsmail Karaçam - **İlahiyatçı**
Nazif Şahinoğlu - **Profesör**

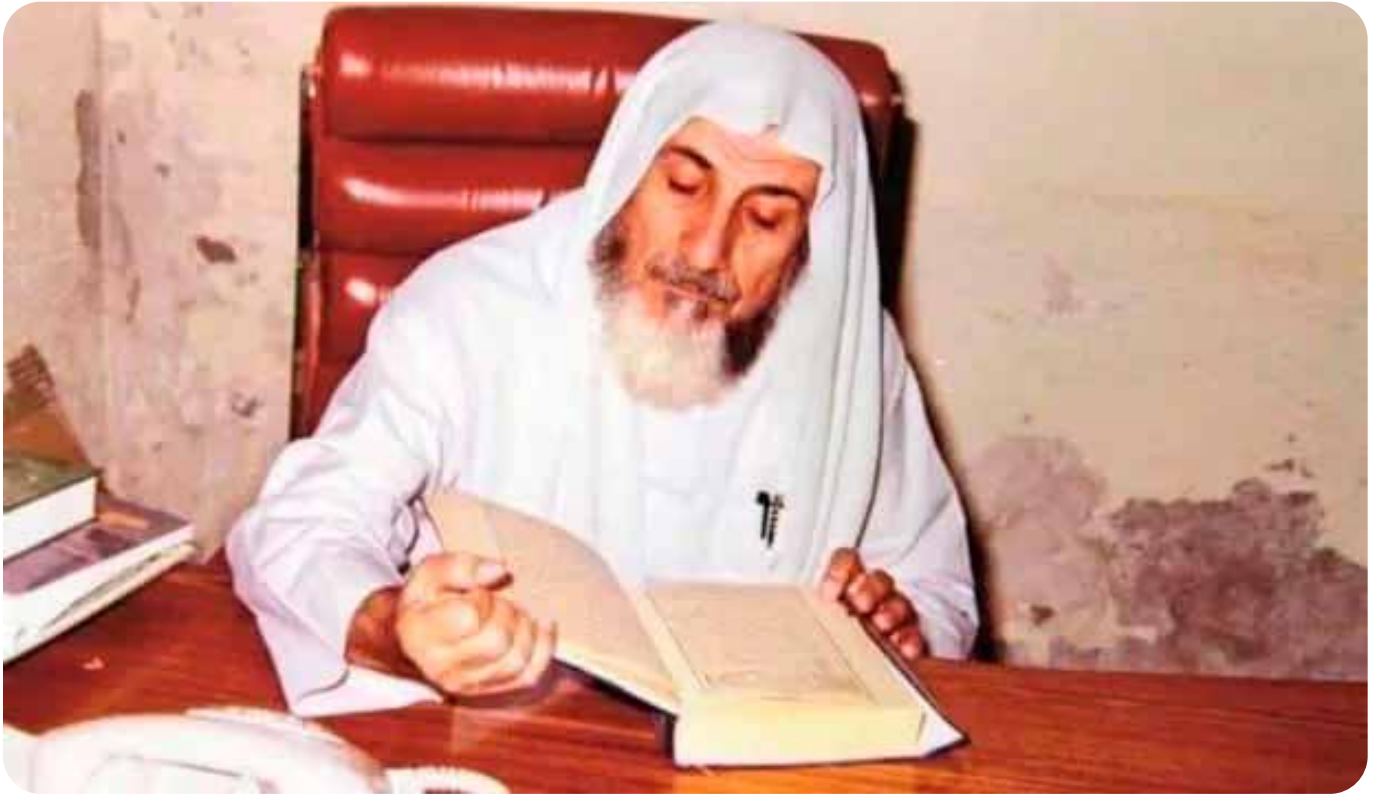

Kur'an hafızıydı ve geniş bir hadis külliyyatına sahipti. Rasul'e (s.a.v.)olan aşkı onun her sözünü beynine nakşetmesine sebep olurdu. Tarih, musiki ve hat konularına özel ilgi duyardı. Şair kişiliği ile ön plana çıktı.

Furkan Dil

Ali Ulvi Kurucu, 1922 yılında Konya'da doğdu. Hacıveyszâde İbrâhim Efendi'nin oğludur. İlk hocası olan babasının yanında hâfızlığını tamamladıktan sonra ilk ve ortaokulu Konya'da bitirdi. Babasından sarf-nahiv, Kâdirî şeyhi Hâfız Ali Efendi'den kıraat okumaya başladı. Babası, evlatlarını devrin sıkıntılarından uzak tutmak için Medine'ye hicret etti. Oradan da yüksek öğrenimini tamamlamak üzere Mısır'a gitti. Kahire'de Ezher Üniversitesine kaydoldu (1939). Yüksek öğrenimini Kahire el-Ezher Üniversitesinde tamamladı. Medine'de uzun süre Evkaf Dairesinin inşaat

Alim ve Şair: Ali Ulvi Kurucu

ve Sicillat Emmini olarak görev yaptı. Daha sonra Sultan Mahmut'un yaptırdığı Mahmudiye Kütüphanesinde, bir süre sonra da Şeyhüislam Arif Hikmet Kütüphanesinde çalıştı. 1985'te emekli oldu. Hz. Muhammed (s.a.v.) olan sevgisinden dolayı Medine'de 60 yılını geçirdi. Emekli olduktan sonra Medine'de ulema ile görüşmeler yaptı. Türkiye ile olan bağını hiçbir zaman kesmedi; özellikle Türk hacılarıyla yakından ilgilendi.

Kur'an hafızıydı ve geniş bir hadis kütüphanesine sahipti. Rasule (s.a.v.) olan aşkı onun her sözünü beynine naksetmesine sebep olurdu. Tarih, musiki ve hat konularına özel ilgi duyardı. Şair kişiliği ile ön plana çıktı. Allah diyen mü'minlerin ruhunu titretti. Duygularına tercüman oldu. Aruz ölçüsüyle birçok şiirler yazdı. Ayrıca nesir sahasında da çeşitli eserler verdi.

Şiirleri, "Gümüş Tül ve Alevler" olarak, makale ve röportajları da "Gecelerin Gündüzü" adıyla yayınlandı.

Ali Ulvi'nin, "Doğmazdı kalbe iman, inmezdi arza Kur'an"; "Derdmendim yâ Resûlullah, devâ ol derdime"; "Ey âşık-ı dîdâr, ulu yezdâna gönül ver"; "Bülbüller sazda"; "Mevlâm sana ersem diye"; "Âşık-ı yezdan" gibi bazı şiirleri Sadettin Kaynak, Zeki Altın, Ali Kemal Belviranlı, Fevzi Özçimi ve Tahir Karagöz tarafından bestelenmiştir.

Onun Rasul (s.a.v.) sevdası bambaşka kaydı. Bazen itikafa girer aylarca çıkmaz, çıktığında asırlarca unutulmayacak bir şiir daha armağan ederdi ümmete.

"Ruhum sana âşık, sana hayrandır Efendim,

Bir ben değil, âlem sana kurbandır Efendim."

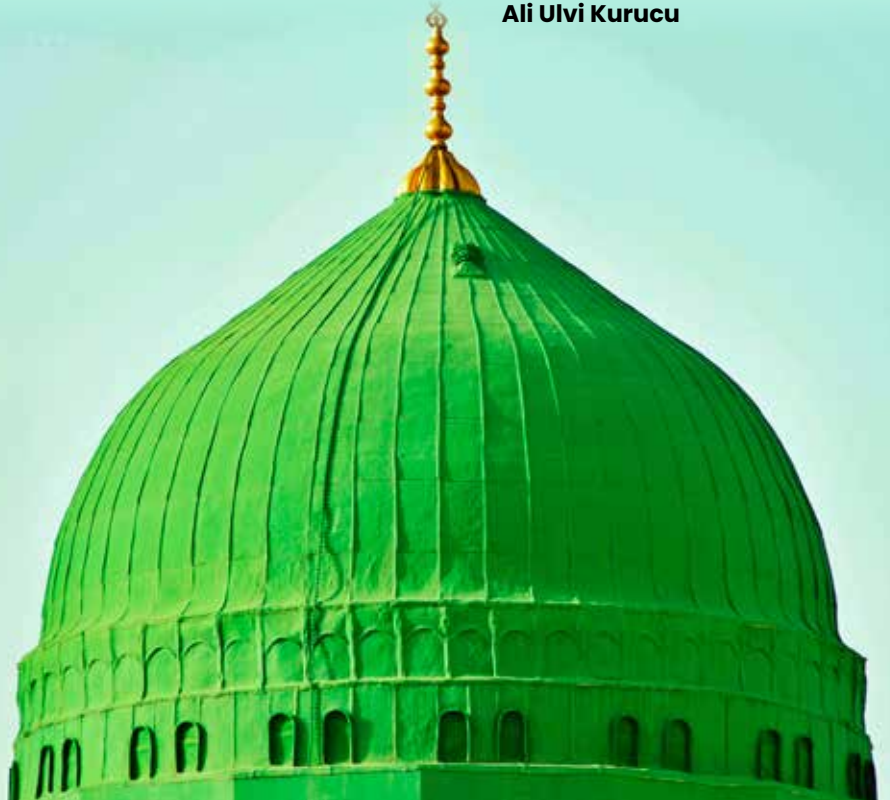
Mübarek insan, Rasul (s.a.v.) aşığı bu güzel zat, 3 Şubat 2002 tarihinde Medine'de vefat etti. Asr-ı Saadet insanlarının birçoğunu bağrında taşıyan Cennetü'l Baki mezarlığına defnedildi. Ruhu şâd olsun!

Derdmendim

Derdmendim yâ Rasûlallah, devâ ol derdime,
Destgir ol, yâ Habiballah, bu asî mücrime! ..
Sen şefâat kâni varken, yalvarayım ben kime? ..
Ben Rasûl-i Kibriyânın, bülbül-ü nâlânıyım.
Mücrimim gerçi, cemâl-i Mustafâ hayrânıyım..
Büy-i vaslıdır, muattar eyleyen sünbülleri,
Nur cemâlinden eserdir, bağ-ı aşkın gülleri,
Gül cemâlindir Habîbim, mesteden bülbülleri,
Ben Rasûl-i Kibriyânın, bülbül-ü nâlânıyım.
Mücrimim gerçi, cemâl-i Mustafâ hayrânıyım

Cânını cânâne kurban eyliyor pervâneler,
Bezm-i vaslın neş'esinden, gaşyolur mestâneler,
Aşkın gözyaşlarından, doldu hep peymâneler,
Ben Rasûl-i Kibriyânın, bülbül-ü nâlânıyım.
Mücrimim gerçi, cemâl-i Mustafâ hayrânıyım..
Ermek istersen, O şâh'ın himmet-ü imdâdına,
Cânü dilden âşık ol sen; 'İsm-i zât' evrâdına,
Ses verir (Ulvi) ; melekler âteşin feryâdına,
Ben Rasûl-i Kibriyânın, bülbül-ü nâlânıyım.
Mücrimim gerçi, cemâl-i Mustafâ hayrânıyım.

Ali Ulvi Kurucu

MEVLÂNÂ CELÂLEDDÎN-i RÛMÎ ve MESNEVÎ

Yusuf Mert EKER

Mevlânâ, çocukluk döneminin dışındaki yıllarının hemen tamamını, önceki asırlardaki isimlendirmeye “Diyâr-ı Rûm”da geçirdiği ve bu bölgedeki Konya’yı vatan edindiği için “Rûmî” (Rum ülkesinden; Anadolu) sıfatıyla anılmıştır.

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, miladi 30 Eylül 1207 yılında, bugün Afganistan sınırları içinde yer alan Horasan’ın Belh şehrinde doğmuştur. Asıl ismi Celaleddin Muhammed’dir. Annesi Mümine Hatun, babası “Sultanü’l-ulema” yani “Alimler Sultanı” olarak tanınan Bahaeddin Veled’dir.

Mevlânâ, çocukluk döneminin dışındaki yıllarının hemen tamamını, önceki asırlardaki isimlendirmeye “Diyâr-ı Rûm”da geçirdiği ve bu bölgedeki Konya’yı vatan edindiği için “Rûmî” (Rum ülkesinden; Anadolu) sıfatıyla anılmıştır. Bunların yanı sıra vatan edindiği şehre işaret etmek üzere XIII. asırdan itibaren Konevî (Konyalı) sıfatı da adıyla birlikte birçok eserde yer almıştır.

Sultanü’l-Ulema Bahaeddin Veled, siyasi olaylar ve yaklaşmakta olan Moğol istilası nedeniyle aile fertleriyle beraber Belh’den ayrılmak zorunda kaldı. İlk durağı Nişabur şehri oldu. Nişabur şehrinde büyük Allah dostu Ferîdüddin Attar ile karşılaştılar. Hz.Mevlana daha yaşının küçük olmasına rağmen Ferîdüddin Attar’ın ilgisini çekti ve övgülerine mazhar oldu. Hazret-i Mevlana’ya bir kitabını hediye etti ve Bahaeddin Veled’e : “Bu çocuğu aziz tut. Çok geçmeyecek, dünyadaki aşıkların gönüllerine ateş salacak.” dedi. Sultanü’l-Ulema Nişabur

bur'dan Bağdat'a ve daha sonra Küfe yolu ile Kabe'ye gitti. Hac farızasının yerine getirdikten sonra Şâm, Malatya, Erzincan, Sivas yolu ile Karaman'a geldi. Mevlana Hazretleri 7 yıl Karaman'da kaldıktan sonra Anadolu Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat'ın daveti üzerine 1228 yılında Konya'ya göç etti. Sultan Alaaddin Keykubat kendilerini muhteşem bir törenle karşıladı ve Altunapa (İplikçi) Medresesini ikametlerine tahsis ettiler. Babası Sultanü'l-Ulema Bahaettin Veled Hazretleri ise 1231 yılında Konya'da vefat etti. Mezar yeri olarak, Selçuklu Sarayının Gül Bahçesi seçildi. Halen müze olarak kullanılan Mevlana Dergahındaki bugünkü yerine defnolundu.

Sultanü'l-Ulema ölünce, talebeleri ve müridleri bu defa Mevlana'nın çevresinde toplandılar. Mevlana'yı babasının tek varisi olarak gördüler. Gerçekten de Mevlana büyük bir ilim ve din bilgini olmuş, İplikçi Medresesinde vaazlar veriyordu. Vaazları kendisini dinlemeye gelenlerle dolup taşıyordu.

Hız. Mevlana'nın Eserleri Nelerdir?

Mesnevi, Divan-ı Kebîr, Mecalis-i Seb'a, Mektubat, Fihi Mafih Mevlana'nın eserleridir.

Mesnevi: Mevlana'nın Çelebi Hüsameddin'in isteği üzerine Farsça yazdığı mesnevisidir. 25 bin beyitlik eserde Mevlana, tasavvufî fikir ve düşüncelerini hikayelerden hareketle anlatmıştır.

Rubâînin en yaygın bilinen kısmı günümüz Türkçesiyle, Farsçasıyla ve Farsça yazılışıyla şöyle:

Yine gel, yine gel! Kim olursan ol, yine gel!

Bâz â bâz â her ân çi hestî bâz â /

بزآ بزآ هرآنچه هستی باز آ

Kâfir, mecûsî, putperest olsan da yine gel!

Ger kâfir u gebr u but-perestî bâz â /

گرکافر و گبر و بتپرستی باز آ

Bu bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir.

În dergeh-i mâ dergeh-i nevmîdî nîst /

این درگه ما درگه نومیدی نیست

Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel

Sad bâr eger tevbe şikestî bâz â /

صد بار اگر توبه شکستی باز آ

Mevlânâ, Seyyid Burhâneddin'in vefatından beş yıl sonra Konya'da Şems-i Tebrîzî ile karşılaştı. Şems-i Tebrîzî'nin "Beni velîlerinle tanıştır" diye dua etmesi üzerine rüyasında, "Seni bir velîye yoldaş edelim" denildi. Bu iki mânevîyat yıldızının arasında nuranî bir kıvılcım meydana gelmiş oldu.

Şems'in vazifesi, muhatabının idrakini, kalbî derinliğini, zahirî ilimle ulaşılamayacak olan işte bu mertebeye yükseltmekti. Daha evvel tamamıyla zühdî bir ibadet hayatı içinde sakin bir müderris olan Hazret-i Mevlânâ, birdenbire içi içine sığmayarak samimî ve coşkunun bir heyecan iklimine girdi. Kısa bir süre sonra Şems ortadan kayboldu ve bir daha görüşemediler.

Hayatını "Hamdım, piştım, yandım" sözleri ile özetleyen Hazret-i Mevlana, Konya'da 17 Aralık 1273'te bir pazar günü gurup vaktinde "sevgilisi"ne kavuştu. Mevlana Hazretleri, ölüm gecesini "Şeb-Arûs" (düğün gecesini), vuslata eriş olarak ifade eder.

Mevlana'nın 7 Öğüdü

1
Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.

2
Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.

3
Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.

4
Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.

5
Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol.

6
Hoşgöründe deniz gibi ol.

7
Ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol.

Yunus Emre

Ali SÖZER ile Söyleşi

İbrahim OZODOV

Eskiden Yunus Emre gibi zatlari ezberden bilirlerdi, bu bir gelenektir tabii. İlla her evde bir Yunus Emre divanı bulunmazdı. Yunus Emre şiirlerini toplayan bir kitap bulunmazdı. Benim Yunus Emre'nin şiirlerini duyduğum dinlediğim kişi rahmetli anneannemdi. Okuma bilmiyordu ama çok Yunus Emre şiiri biliyordu

İbrahim Ozodov: Hocam hoş geldiniz. Nasılsınız?

Ali Sözer: Elhamdülillah, sizler nasılsınız?

İbrahim Ozodov: Hocam sizin Yunus Emre'ye merakınız ve okumalarınız nasıl başladı ve bu zamana kadar nasıl sürdürdünüz?

Ali Sözer: Şöyle... İnsanoğlunun tanışıklığı her zaman aileyle başlar. Tabii her tanışıklık aileyle başlamaz, ilerleyen yıllarda yeni şeyler görürüz, yeni şeyler çıkar ama Yunus Emre Hazretleri 7-8 asır önce yaşamış bir zat, dolayısıyla benim Yunus Emre Hazretleriyle tanışıklığım aile ve gelenek üzerindedir. Eskiden Yunus Emre gibi zatlari ezberden bilirlerdi, bu bir gelenektir tabii. İlla her evde bir Yunus Emre divanı bulunmazdı.

Yunus Emre şiirlerini toplayan bir kitap bulunmazdı. Benim Yunus Emre'nin şiirlerini duyduğum dinlediğim kişi rahmetli anneannemdi. Okuma bilmiyordu ama çok Yunus Emre şiiri biliyordu ve bunu günlük hayatın içinde bir nasihat ederken, sohbet ederken kullanıyordu. O yüzden çocukluğumuz çok kere bir Yunus Emre sevgisi, Yunus Emre'yle aşinalık, tanışıklık; Yunus Emre gibi bir zatın varlığını en keyifli anlarında bazen de en hüzünlü anlarında orda ninemden, ninemin elinde yetişmiş bir çiçek olarak annemden duydum. Artık kendim kitap evlerine, kütüphanelere, köyden çıkıp şehre gidebilir yaşa geldiğimde ilk al-

diğim kitaplardan biri de Yunus Emre Divanı'ydı çünkü ben zaten çocukluk-tan tanıyordum.

İbrahim Ozodov. Allah razı olsun hocam. Bildiğiniz gibi bugüne kadar kaydedilenlere göre Yunus Emre'nin mezarı, makamı ve türbelerinin çokluğundan ne anlamalıyız?

Ali Sözer: Şöyle, burada iki şey var: Bir; çok Yunus var, dolayısıyla bazı Yunuslar bizim bildiğimiz Yunus değil. Hani 'Bizim Yunus' kıssası var ya, bizim Yunus mu diye. Hepsi bizim Yunuslarımız ama bu Yunuslardan biri 1240'da doğmuş 1321'de vefat etmiş, 80-81 yıl yaşamış. Eskiden mübarek bir zat bir yere konduysa orayı makam yapıyorlardı. İşte Karaman'da yaşamış ama bakıyorsun Erzurum'da da türbesi var, Bursa'da da var. Mesela Bursa'daki Yunus, Yunus Emre Hazretleri değil. Yunus Emre Hazretleri'nden bir asır sonra yaşamış bir başka Yunus. On üç tespit edilmiş Yunus'tan bahsediliyor. Belki o türbelerden biri de sonraki Yunuslardan birinindi. Birincisi çok Yunus olma ve bunların bir kısmının ilk Yunus zannedilme sebebi. İkincisiyse Yunus Emre Hazretleri çok sevilmiş, dolayısıyla insanlar oradaki Yunus diye bir türbeyi o Yunus'un diye sahiplenmişler. Bu sahiplenme güzel bir şey aslında. Yunus Emre Hazretleri sadece Anadolu'da değil Balkanlar'da ve Türk coğrafyasında sevilen bir zat. Hatta Arapçaya da çevrilmiş şiirleri. Bu da onun ne kadar sevildiğini, sözlerinin ne kadar yaşadığını gösteriyor. Mesela onun şiirleri kulaktan kulağa yayılmış, şiirleri de, dolayısıyla türbeleri de. Bu yüzden bugün Türkiye'de kimse, Yunus Emre Hazretleri falan yerde, onu ziyarete gittik demez. Çünkü Yunus Emre Hazretleri nerelidir,

her yerlidir. Mesela Konya'ya giden kimi ziyaret eder? Hazreti Mevlana'yı değil mi? Ama Yunus Emre Hazretleri halkın gönlünde şuralıdır diye bir şey yok; her yerli, her yere gitmiş, her yerde sevilmiş. Bunu böyle farklı yönlerden ele alabiliriz ama sonuçta Yunus Emre Hazretleri bir yerde doğdu, bir yerde vefat etti, bir yerde de defnedildi. İşte bunun en güvenilir bilgisi Eskişehir'e bağlı Sivrihisar'da olduğudur.

İbrahim Ozodov. Allah razı olsun Hocam. Peki benim de küçüklüğümde beri bildiğim 'Sordum sarı çiçeğe' ilahisinin asıl sahibi olan Yunus kimdir?

Ali Sözer: Aşık Yunus, bu Yunus değil. Antep fıstığıyla Siirt fıstığını bilir misin? Siirt fıstığı biraz daha şişmandır, tadı da değişiktir. Kabuklarını soyalım, yan yana koyalım; renginden de bilinir tadından da bilinir. Şimdi aynen metinlerin de bir tadı vardır. Bursa'daki Aşık Yunus'la Eskişehir'deki veya Karaman'daki Yunus Emre'nin şiirleri arasında da tat farkı var. İki Yunus'tan da otuz şiir oku artık fark edersin. Aşık Yunus şiirleri kendini belli eder ve günümüzde ilahi olarak okunanların, Yunus Emre'nin olarak bildiklerimizin de yüzde doksanı Aşık Yunus'undur. Mesela 'Sordum Sarı Çiçeğe', 'Arayı Arayı Bulsam İzinini' gibi daha başka birçok ilahi Aşık Yunus'un divanına kayıtlıdır zaten. Peki aradaki fark ne? Eski Yunus biraz daha nasihat ediyor. Ama bu nasihat çok tatlı ve sade dille yapıyor. Aşık Yunus ise coşkun söylemiş.

İbrahim Ozodov. Allah razı olsun hocam. Peki bir yandan Haçlı seferleri bir yandan da Moğol istilası Anadolu'da bir çok kırılma noktası

Bursa'da ki Aşık Yunus'la Eskişehir'deki veya Karaman'daki Yunus Emre'nin şiirleri arasında da tat farkı var. İki Yunus'tan da otuz şiir oku artık fark edersin. Aşık Yunus şiirleri kendini belli eder ve günümüzde ilahi olarak okunanların, Yunus Emre'nin olarak bildiklerimizin de yüzde doksanı Aşık Yunus'undur.

meydana getirmiştir. Yunus Emre'nin bu zamanda zuhur etmesi, rolü ve üslubu nasıl olmuştur?

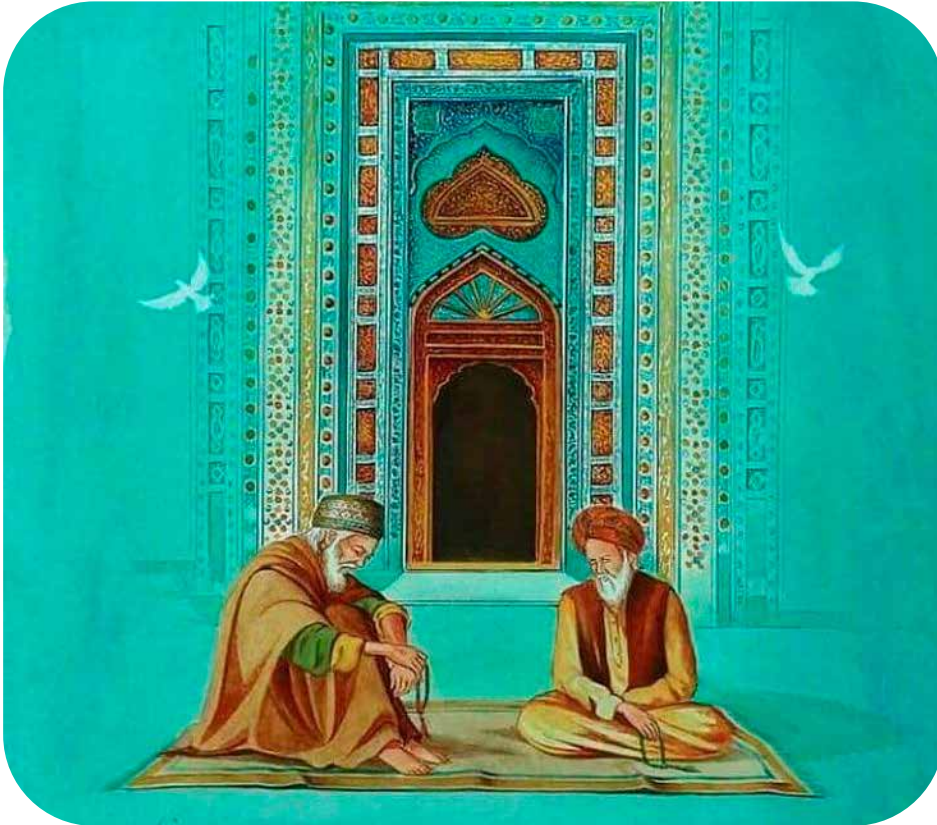
Ali Sözer: Öncelikle sadece Yunus dersek yanlış olur. O zaman, o devirde Yunus Emre gibi bin kişi vardı abartısız. Mesela Üsküdar'ı bilir misin? Üsküdar'da Atik Valide'den inen sokak derler. Yahya Kemal'in de 'Atik Valide'den İnen Sokakta' diye bir şiiri var. O Atik Valide yukarıda bir camii. Yeni Camiye doğru aşağı iner. Orada aşağıya kadar on dört tekke varmış, on dört Allah dostu yani ve bir tekkede bir zat vefat etti mi onun yerine bir tane postnişin geliyor zaten. Bu sadece bir sokakta. Gidiyorsun Kastamonu'ya şehir içi levhalarına yer kalmamış Osmanlı'da orada yaşayan zatlara, medreseleri gösteren levhalardan dolayı. Şimdi Anadolu'da her kasabada, köyde, şehirde insanları Yunus Emre gibi derleyip toparlayan, sohbet eden, savaşan, şehit olan zatlara var. Bunlar alperen. Alperen nedir? Yunus Emre divanında da çok geçer. Alperen, hem Allah için cihad eden hem de Allah dostu, şiir söyleyen. İşte o zatlardan biri de Yunus. Yunus Emre'nin farkı ne? Bülbül gibi, ağzından bal akmış. Mesela onun hocası var, Tapduk Emre. Tapduk Emre'den günümüze bir şiir kalmamış. Belki Yunus Emre'nin şiirleri hocasının birer sohbetiydi. Çünkü Allah dostları, mürşid-

lerinin de üslubunu taşır. Şimdi mesela Ukrayna'yı yıktılar. İnşa sürecini konuşuyor Batılılar. Zaten yıkan Batının kendisi. Suriye mesela. Binalar yeniden yapılır ama gönülleri kim yapacak, inşa edecek? İşte o gönülleri yapmak için gelenlerden biri Yunus'tur, biri Hazreti Mevlana, Şeyh Edebali... O dönemde gönülleri ihya eden, insanları ayakta tutan, insanları yıkıntıya, çöküntüye düşmesini engelleyen zatlara var. O zatlardan biri de Yunus Emre. Bu zat ne yapıyor? Hani bugün mesela biri filme çıkıp 'Yıkılmayacağız, çalışacağız' diyor ya filmde rol yapmak kolay. Aynısını gel savaşta yap bakalım ve insanları topla, vakıflar kur, garibanların elinden tut değil mi, böyle insan nasıl olması lazım? Bu zatı sekiz yüzyıldır unutturmamayan şey ne. O kadar savaş, talan olmasına rağmen?

Yunus Emre Hazretleri o dönemde her şeyin unutulacağı yerde oturup hacimli kitaplar da yazabilirdi ama Yunus Emre Hazretleri ne yaptı? Şöyle bir şiir söyledi yedi kıta, bütün her şeyi bu yedi kıtaya toplamış sanki, bir flaş diske yüklemiş gibi ve bunu yaymış insanlara. Bu zatlara yaşantılarıyla, sözleriyle gönülleri gülistana çevirmişler ve Anadolu da bu gibi zatlara sayesinde Anadolu olmuş. Yunus Emre'den başlarsak eğer her asırda böyle zatlara yetişmiş, gönülleri yapmış, abad etmiş. Millet de

bu zatlara unutmamış. Bizim mesela Anadolu'nun en temel şeylerinden biri ne, misafirperverlik. Bu zatlara da paylaşalım demişler. Verelim, dağıtalım, insanların yaralarına merhem olalım demişler, vakıflar kurmuşlar. Bırak bu memleketin topraklarından geçeni, üstünden uçan kuşların kanatları fırtınada falan yaralanırsa leylek tedavisi için vakıf kurmuşlar. Mesela Avrupalıların İstanbul'da kediler için çekmiş oldukları bir sürü şey var, kediler sizin ülkenizde çok rahat ve özgürler diye. Niye? Bizim ülkemizin mayasını Yunus yağurmuş, bu yüzden bizim ülkemizin kedileri rahat eder. Biraz uzun oldu ama kusura bakmayın.

İbrahim Ozodov: Estağfirullah

İşte bu zatlar bizim tam da bu imaj çağında, moda çağında, görünürlük çağında markasız, unvansız, Allah rızası için nasıl yaşanılabilir buna en güzel şekilde örnek olmuşlar. Bu devir bozulmuş, adam mı var? Var adam, yeter ki git kapısını çal. O yüzden kendimiz olmak kul olmak, konusunda şanslıyız, Yunus'umuz var bizim.

hocam. İlim ilim bilmektir / İlim kendin bilmektir / Sen kendini bilmezsen / Ya nice okumaktır... Hocam Yunus Emre'nin bu mısralarıyla başlayan şiirini nasıl anlamalıyız?

Ali Sözer: Birinci manası şudur: İnsan niye okur? Aşık Yunus diyor ki 'Yunus sen bu dünyaya niye geldin?' Dolaşısıyla biz bu soruyu şöyle soralım: 'İbrahim sen niye yaşıyorsun?' Diyorlar ya mesela teknoloji de bir ilim, futbol da bir ilim, tıp da bir ilim, ama ilimlerin de bir ilmi var. İki kere, ilim ilim bilmektir derken tekerleme yapmamış. İlim ilmi bilmektir. Hangi ilmi? Allah'tan gelen ilmi. İlim kendin bilmektir. O Allah'tan gelen ilim sana diyor ki sen kulsun. Ben seni yarattım ve bu dünyaya imtihan için geldin. Bu dünya bitecek. Ölüm var, hesap var, cennet cehennem var. İlim bunun içindir diyor. Öbürleri gereksiz değil ama en nihayetinde bunun içindir. Sen kendini bilmedin, binlerce kitap okudun, yazdın kendini bilmiyorsan; ben kulum, yaradanım var, yarın hesap var demezen bu nice okumaktır diyor. Yani birinci manası kişinin kul olduğunu bilmesi. İkinci manası şu: İnsan ilim okur, ilim insanı adam eder, kul olduğunu öğretir ama ilim okudukça insan kendiliğinden uzaklaşıyorsa, edepsizleşiyorsa bu ilim değil, diyor. Aslının biraz açılmışı. Eskiden okumuş görmüş derler, edepli bir kişi için. Türkiye'deki bütün kütüphanelerin öğrettiğini dört kısa mısrayla anlatabilmek de büyük bir maharet.

İbrahim Ozodov: Allah razı olsun hocam. Öyle bir zamandayız ki teknolojinin ilerlemesiyle beraber birçok sebepten ötürü insanlar, özellikle gençler, kolayca manevi değerlerden uzaklaşabilmekte ve buhrana sürüklenebilmekteler. Bunun önüne geçebilmek için Yunus Emre'nin hayatından nasıl örnekler çıkarabiliriz?

Ali Sözer: Şöyle diyebiliriz: Bu zatlar hep böyle zengin idiler, huzur içinde kahvelerini yudumlarken hiç sıkıntı çekmeden bu şiirlerini söylediler. Böyle bir şey yok tabii. Bir ırmağın yanından geçiyoruz, tam şiir yazılmalık yer diyorlar oysa şiir ırmağın yanında yazılmıyor. Hayat bir ırmak, sen o hayattaki sıkıntıların içinde bir nehrin yanındaki huzuru hayal ediyorsun ve şiir söylüyorsun; yoksa o ırmağın yanında oturunca o şiir çıkmıyor ağızından. Hayatın bir sıkıntı olduğunu ve bu sıkıntının yanında insanın kendini kaybetmemesi gerektiğini; fakirlik de olsa isyan etmemeli, zenginlik de olsa zalimliğe dönmemeli, bu zatlardan biz bunu öğreniyoruz. Yani o en zor zamanlarında kendi kalabilmiş, bu dünyaya güzel bir iz bırakmış. Bugün herkes teknoloji çağında trend oluyor, bir şekilde tanınıyor ama ne ile tanındığına bakmıyor. En kalıcı olanı, en güzel olanı seçmişler. Kendini hesaba çekmiş kimseye zulmetmemiş yarın hesap var diye. Mesela "Ölmeden önce ölünüz!" hadisi şerifi var. Yani ölmeden önce ölen adam zulmetmez, ölmeden önce ölen adam çalmaz. Bugün kendini hesaba çeker. İşte bu zatlar bizim tam da bu imaj çağında, moda çağında, görünürlük çağında markasız, unvansız, Allah rızası için nasıl yaşanılabilir buna en güzel şekilde örnek olmuşlar. Bu devir bozulmuş, adam mı var? Var adam, yeter ki git kapısını çal. O yüzden kendimiz olmak, kul olmak konusunda şanslıyız, çünkü Yunus'umuz var bizim.

İbrahim Ozodov: Allah razı olsun hocam, çok istifa ettik.

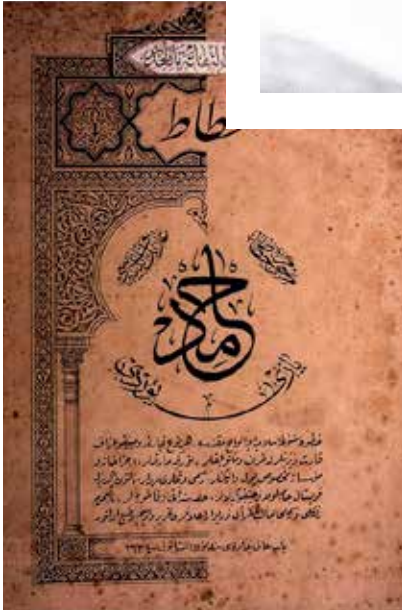
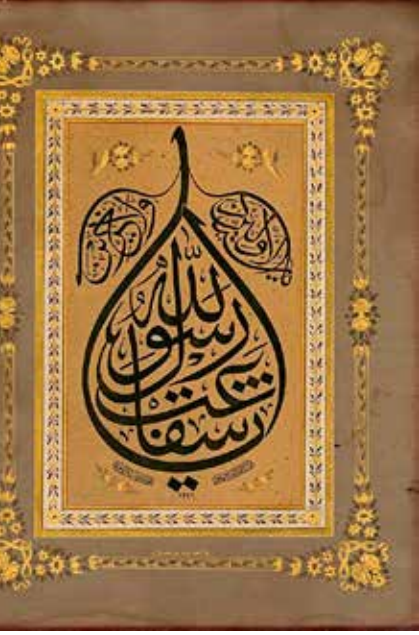
Ali Sözer: Allah sizden de razı olsun.

Harflerin Bestekarı:

Furkan DİL

HAMİD AYTAÇ

XX. Yüzyılın Meşhur Türk Hattatı

Asıl adı Şeyh Musa Azmi'dir. Bu bakımdan "Azmi" imzalı bir çok yazısı vardır. Hamid, takma adı ile tanınmaktadır. Aytaç soyadını almıştır. 1891'de Diyarbakır'da doğmuştur. Tuhfe-i Hattatın'de adı geçen Hattat Amidî yani Diyarbakırlı Seyyid Adem Efendi torunlarından Zülfikar Ağa'nın oğludur.

İlk öğrenimini sibyan mektebinde Diyarbakır meb'usu Hoca Mustafa Akif Efendi'den yapmıştır. Yazı aşkı da bu hocanın eğitiminden doğmuştur. Rüşdiye mektebinde Hoca Vahid Efendi'den rik'a ve jandarma kolağalarından Ahmed Hilmi Efendi'den sülüs yazıyı öğrenmiştir. Ayrıca Kavas-ı Sağır imamı Said Efendi'den ve akrabasından hüsn-i hat hocası Abdüsselam Efendiden de öğrenimini sürdürmüştür.

Resme yetenekli olduğundan askerî rüşdiye resim ve Fransızca öğretmeni merhum ressam Ali Rıza Bey'in öğrencisi ressam Hilmi Efendi'den resim öğrenmiştir.

Aytaç, babasının derslerini aksatmasına içerleyerek onu yazıdan menetmesini, 1983 Suffe Yılığında kendisiyle yapılan ve Kök dergisinin 17'nci sayısında yayınlanmış olan mülakatında şöyle anlatmaktadır:

"Pederim yazıdan beni menetmesine rağmen ben bir türlü vazgeçemiyordum. Uzun kış gecelerinde sabahlara kadar lambanın ışığında çalışırdım. Hatta bir gece babam "Artık yat, sabah mektebe gideceksin, kalkamazsın." dedi. Ben de "Merak etme kalkarım." cevabını verdim. Odamdan ayrılıp gidip yattı, ben yatmadım. Biraz sonra tekrar geldi, baktı ki ben hala çalışıyorum. "Ben sana yat demedim mi?" diye gürleyerek lambayı söndürdü. Ben çaresiz yattım. Fakat yazım yarım kaldı. Aklim hep onda, bir türlü uyuyamıyorum. Bekliyorum, derin uykuya dalsınlar da kalkıp tekrar yazayım. Bir müddet geçtikten sonra tekrar kalktım, etrafı kontrol ettim, tam zamanıdır. Gaz lambasını yaktım, yazıyı tamamlamaya koyuldum. Aksilik bu ya babam gürültüme uyanmış. "Sen tekrar kalkmışsın, yazıyorsun ha!" diyerek lambayı söndürdü, kapının dışına koydu. "Hadi yat" diyerek kapıyı üstüme kilitledi. Ben de çaresiz yattım. İşte ben hep bu azimle çalışırdım. Bu günlere bu sayede geldim. Bana bugünkü bu kıymeti verdiren o zamanki yazı aşkıdır."

Öğrenci iken Hasan Ferid Bey'in atlasından haritaları aslı gibi çizdiğinden eser, okulun müzesine konulacak değerde görülmüştür. Harb Okulu matbaası hattatlığına, sonra da Genelkurmay

serhattatı (hattatların başı) hocası Mehmed Nazif Efendi'nin ölümü üzerine bu matbaaya geçmiştir. Bu görevi yedi yıl sürmüştür. Bu görevi sırasında I. Dünya Savaşı'na rastlayan yıllarda Yıldırım Orduları Grubu emrinde Almanya Berlin'de Harita Dairesi'nde bir yıl çalışmış, sonra İstanbul'a dönmüştür. Mütarekeden sonra istifa etmiş ve "Hattat Hamid Yazı" evi diye bir işyeri açarak o tarihten sonra hep serbest çalışmıştır. Hattat Hamid Bey Türk matbaacılığına çinkografi, çelik üzerine resim ve yazıhaketme yani gravür, kabartma ve lüks baskı tekniğini de ilk getirenlerdendir.

İstanbul'da en yeni camilerden olan Şişli Camii'nin eşsiz yazıları ile bir çok evlerde, salonlarda ve işyerlerinde Mısır ve Irak'ta, hatta dünyanın her yerinde onun binlerce nefis yazısı vardır. Uzun ve verimli bir ömür süren Hattat Hamit Bey, bütün İslam aleminden, hatta Japonya'dan bile birçok öğrenci yetiştirmiştir.

Son yazılarından biri, Kırk Hadistir. Süleymaniye Kütüphanesi arşivinde yazılarından bir kısmının mikrofilmleri alınarak saklanmıştır. İslam Festivali için 1976 yılında İngiliz televizyonu, Süleymaniye Kütüphanesi'nde renkli bir film çekmiştir. Ölümünden birkaç ay önce de İslam Kültür ve Tarih Merkezi tarafından böyle bir film hazırlanmıştır. Ayrıca Süleymaniye Kütüphanesi arşivinde kasetlerde kendi sesinden hayat hikayesi vardır. Mekke-i Mükerreme'de yapılmış olan son İslam Konferansı'nda Hattat Hamit Bey'in yazdığı bir Kur'an-ı Kerim'in Almanya'da yapılmış nefis yaldızlı ve renkli bir baskısı Suudî Arabistan Kralı Halid tarafından bütün Müslüman ülkelerin devlet başkanlarına armağan edilmiştir.

Dinle Neyden

ALİ MARANGOZOĞLU

Ney, üflemeli çalgıdır. Ney enstrümanının bolahenk, kız ney, yıldız ney, süpürde ney, müstahsen, Mansur Ney, Şah Ney, Davud Ney gibi çeşitli türleri bulunmaktadır. Bu türler farklı boylara sahiptir ve farklı notalarla dizilmiştir.

Ney, kültürümüzde ve tarihimizde büyük değere sahip çalgılar arasında ön sırada yerini almaktadır. Farklı ney türleri bulunmaktadır. Tüm bu türler, farklı karar perdelelerine sahiptir ve çeşitli amaçlar için kullanılmaktadır. Ney enstrümanı, kültürümüzde üflemeli çalgı olması itibarıyla duyguyu en iyi şekilde yansıtabilen enstrümanlar arasındadır.

Mevlânâ'nın eserlerinde geçen ney, aslında "insan-ı kâmil"i temsil etmektedir. Sazlıktaki bir kamışın ney haline gelene kadar geçirdiği devreler, insanın olgunlaşmasını, yani "nefsi tezkiye ve kalbi tasfiye" basamaklarını ifade eder.

Ney, başlangıçta kamış olarak bulunduğu sazlıktan ayrılmış ve bu ayrılık, onun nasıl acı acı feryadına sebep olmuşsa; ruhlar aleminden gelip balçıktan yaratılmış bedene, yani ten kafesine giren "kâmil insan"da da o ruhanî aleme hasret başlamıştır. Bu hasreti; riyazat, murakabe, tefekkür, ilâhî aşk ve çilelerle yoğrulan insan olgunlaşır, seviye bulur; nihayet "kâmil" hâle gelir.

Sazlık içindeki kamışlar arasından çıkarılan ney, usta bir el tarafından usûlüne uygun şekilde kesilir. İçi boşaltılıp, kurutulur. Daha sonra, ateşle delinerek baş ve son kısmına demir boğumlar yerleştirilir. Bir müddet bu hâlde bekledikten sonra ney; neyzenin nefesinden üflenen

nefha ile dinleyenlerin kalbî seviyelerine göre güzel sesler, hayret ve hikmetler yaymaya başlar.

Peygamber Efendimiz (s.a.v), Allah'ın kendisine ihsan ettiği esrar ve hikmet denizinden bir damlasını, ilmin kapısı Hz.Alî'ye de emanet eder ve:

"-Bu sırları sakın ifşâ etme!" diye sıkı sıkı tenbihler.

Hz.Ali, kendisine verilen bu emanete tahammül edemez, altında iki büklüm olur. Sahralara düşer. İçinde sakladığı bu esrarı bir kör kuyuya döker. Vaktolur kuyu suyla dolup taşar. Kuyudan taşan bu sular, çevresini zamanla bir sazlık haline çevirir ve burada kamışlar biter. Bu sazlığın rüzgarda hoş nağmeler çıkardığını farkedenden bir çoban, bunlardan bir tanesini keser ve ondan "ney" yapar. Fakat ney'den çıkan bu ses, o kadar içli ve yanıktır ki, herkes bu sesin derin, duygulu ve yakıcı nağmelerine meftun olur. Onunla ağlar, onunla gülmeye başlar. Çobanın ünü kısa zamanda yayılır ve Arap kabileleri bu çobanı dinlemek için etrafında toplanmaya başlarlar. (Ahmed Eflâkî, Âriflerin Menkıbeleri, II, 440)

Ney, öteden beri Türk müzikisinin ve özellikle tekke müzikisinin vazgeçilmez, gönle hitap eden bir sesi olmuştur. Neyde bulunan yedi adet deliğin tasavvuf düşüncesinde "yedi esmâ" olarak yorumlanması ve neyin insân-ı kâmilini temsil etmesinin yanında, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin, "Dinle neyden ..." ifadesiyle başlayan Mesnevî'sinin ilk on sekiz beytinin neye ayrılması bilhassa Mevlevîyye tarikatında neye farklı bir yer kazandırmıştır. Bu sebeple ney, bu tarikatta "nây-ı şerif" diye anılmıştır.

Dinle Neyden

Dinle neyden kim hikâyet itmede
Ayrılıklardan şikâyet itmede
(Dinle neyden, zîra o, bir şeyler anlatmada, ayrılıklardan şikâyet etmededir.)

Dir kamışlıktan kopardılar beni
Nâlişim zâreyledi merd ü zeni
(Ney der ki: "Beni kamışlıktan kopardıklarından beri iniltim, kadın ve erkek herkesi ağlattı.)

Şerha şerha eylesin sinem firâk
Eyleyem tâ şerh-i derd-i iştîyâk
(Ayrılık, bağırımı parça parça eylesin tâ ki aşk derdini anlatabileyim.)

Her kim aslından ola dūr u cūdâ
Rûzgâr-ı vaslı eyler muktedâ
(Her kim aslından uzak ve ayrı olursa o, kavuşma zamanını bekler durur.)

Ben ki her cem'iyetin nâlânıyem
Hemdem-i hoş-hâl ü bed-hâlânıyem
(Ben ki her meclisin ağlayanı, iyilerin de kötülerin de arkadaşayım.)

Her kişi zu'munca bana yâr olur
Sohbetimden tâlib-i esrâr olur
(Herkes kendi zannınca bana dost olur, sohbetimden bir şeyler öğrenmek ister.)

Sırrım olmaz nâlişimden gerçi dūr
Lîk yok her çeşm ü guşa feyz-i nūr
(Gerçi sırrım, feryâdımdan uzak değil, lakin her göz ve kulakta bunu sezecek nūr yok.)

Birbirinden cân u ten pinhân değil
Lîk yok destūr-ı rû'yet cana bil
(Can ve ten birbirinden gizli değildir. Fakat canı, görmeye izin yoktur.)

Oldu âteş sıyt-ı ney sanma hevâ
Kimde bu âteş yoğ ise hayf ana
(Ney'in sadası ateş oldu, onu hava sanma. Kimde bu ateş yoksa yazıklar ona.)

Âteş-i aşk iledir te'sir-i ney
Cûşîş-i aşk iledir teşvîr-i mey
(Ney'in te'siri, aşk ateşinden; şarâptaki hâl, aşk coşkununlundandır.)

Yârdan mehcûra hem-derd oldu ney
Çâk-sâz-ı perde-i merd oldu ney
(Ney, sevgiliden ayrılmışa derd ortağı oldu. Kavuşmaya mani olan perdeleri parçaladı.)

Ney gibi bir zehrü tiryâk olamaz
Ney gibi dem-sâz u müştâk olamaz
(Ney gibi bir zehir ve panzehir, ney gibi bir dost ve âşık olamaz.)

Ney virir bir râh-ı pūr-hundân haber
Aşk-ı Mecnûn kıssasın takrir ider
(Ney, kan dolu bir yoldan haber verir. Mecnûn'un aşk hikâyesini anlatır.)

Bî-dilândır mahrem-i esrâr-ı hûş
Yok zebâna müştêrî illâ ki gûş
(Akıl esrarının sırdaşı âşıklardır. Dile kulaktan başka tâlip yoktur.)

Derdimizden rûzlar bî-gâh olur
Rûzlar çok sûz ile hem-râh olur
(Günler derdimizden uzar ve yanıp yakınmaya arkadaş olur.)

Gam değildir günler eyleser güzer
Sen hemân bâkî ol ey pâkîze-ter
(Günler geçerse gam değil. Ey tertemiz dost, sen ebedî ol.)

Mâhiyi bahr olamaz sîrâb sâz
Rûz-i bî-rûzî olur gâyet dîrâz
(Deniz, balığı suya kandıramaz. Nasibi olmayana gün uzun gelir.)

Puhte hâlin hiç fehmi itsin mi hâm
İhtisâr üzre gerek söz vesselâm
(Ham olan hiç pişmişin hâlinde anlar mı? Bunun için sözü kısa kesmelidir vesselâm.)

Hilâfet Makamı

Salih Eymen ŞAN

Devlet başkanına, Resûl-i Ekrem'in vekili olarak onun adına toplumu yönettiği için halife, önder ve lider olması sebebiyle de imam denildiği anlaşılmaktadır .

Sözlükte "birinin yerine geçmek, bir kimseden sonra gelip onun yerini almak, birinin ardından gelmek/gitmek, yerini doldurmak, vekâlet veya temsil etmek" gibi anlamlara gelen hilâfet kelimesi, terim olarak İslâm devletlerinde Hz. Peygamber'den sonraki devlet başkanlığı kurumunu ifade eder. Halife de (çoğulu hulefâ, halâif) "bir kimsenin yerine geçen, onu temsil eden kimse" demektir ve devlet başkanı için kullanılır.

Devlet başkanına, Resûl-i Ekrem'in vekili olarak onun adına toplumu yönettiği için halife, önder ve lider olması sebebiyle de imam denildiği anlaşılmaktadır. Hz. Ömer devrinden itibaren "emîrül-mü'minîn" tabirinin halife yerine kullanıldığı görülür.

Resûlullah (s.a.v)'in vefatının Müslümanlar üzerinde bıraktığı büyük üzüntü ve şaşkınlık sürerken onun yerine devletin başına kimin geçeceği konusu gündeme geldi. Hz. Ebûbekir (632-634), Ensar ve Muhacirler tarafından halife seçildi. Ardından sırasıyla Hz. Ömer (634-644), Hz. Osman (644-656) ve Hz. Ali (656-661) halifelik yaptılar.

Dört Halife döneminde seçim ve biat yoluyla olmasına rağmen sonraki yıllarda babadan oğula geçen veraset sistemine dönüşmüştür. İlk birkaç yüzyılda hem siyasi hem de dini bir otorite, bir liderlik olmasına karşın sonradan daha çok dini bir liderliğe dönüşmüştür.

Emeviler Hanedanlığı döneminde önceden oluşturulan devlet yapısı daha da güçlenir, başarılı ve etkili bir bürokrasi kurulur. Bu dönemde Halifelik verasete dönüşmüştür. Yapılan birçok fetihle birlikte İslam Devleti dünya devletlerinden birine dönüşür. Ancak sınırları İspanya'dan İran'a, Kafkasya'dan Yemen'e uzanan Emeviler Hanedanlığı Dönemi de çok uzun sürmez. Ortaya çıkan muhalafete yenilen Emeviler, halifeliği Abbasi Hanedanlığına devretse de (M.750) İspanya'daki Endülüs Emevi Devleti ile devam edeceklerdi.

Abbasi Hanedanlığı döneminde iyice zayıflayan hilafet makamı, sadece dini bir makama dönüşmüştü. Artık halifenin tek görevi Müslüman hükümdarları onaylamaktı. Halifeliğin merkezi olan Bağdat'ın Moğol

İmparatorluğu lideri Hulagu Han tarafından kuşatılıp ele geçirilmesiyle esir düşen halife ve ailesi -tek bir oğlu dışında- halılara sarılıp atlar altında ezilerek öldürüldü(1258). Mısır'da yer alan Memlûkler'e kaçan Abbasi Hanedanlığının son üyesi burada halifelîği devam ettirmeye başlar. Memlûkler idaresindeki halifenin dini törenlere katılma dışında bir etkisi olmamıştır.

Ridaniye ve Mercidabık zaferlerinin ardından Yavuz Sultan Selim Hân 4 Şubat 1517'de törenle Kahire'ye girdi. Mısır'da yer yer devam eden Memluk direnişi kırılarak, bütün toprakları Osmanlı egemenliğine girdi. Memluk Sultanlığı'nın ortadan kalkmasıyla Osmanlı Devleti, Mısır'a hakim oldu ve Halifelik Osmanlılara geçti.

Yavuz Sultan Selim "Halife" unvanını kullanmamış, sadece "Hâdimü'l-Haremeyni's-şerîfeyn" (Mekke ve Medine nin hizmetkârı) gibi bir unvanla yetinmiştir.

Daha sonraları zaten Batı'ya yaptığı büyük fetihlerle bu makamı iddia eden Osmanlılar, bu makama uzun süre sahip olmuş ve halifelik makamı eskisi kadar olmasa da tekrar hem siyasi hem de dini bir makam olmuştur.

Osmanlı'nın tüm dünya Müslümanlarının başı olma iddiası ilk kez 1774 Küçük Kaynarca Anlaşması ile uluslararası bir ortamda onaylandı. Bunu izleyen 150 sene boyunca Osmanlı toprakları gitgide küçülürken, Osmanlı Halifelîğine yönelik dinî saygı sürekli olarak arttı.

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı

Sultanı Mehmet Reşat emriyle hazırlatılan Şeyhülislam Hayri Efendi'nin "Bütün Müslümanlara cihadın farz olduğunu ve Halife'ye karşı savaşan ordularda bulunmanın Müslümanı dinden çıkaracağını" bildiren beş fetvası 11 Kasım 1914'te "Cihad-ı Ekber Hakkında Beyanname-i Hazret-i Hilafetpenahi" adıyla yayınlandı.

Türkistan'dan Anadolu'ya kilometrelerce yol katedip gelen Uygur Türkleri, bazı cephelerde çarpışan Araplar cihadın kabul gördüğünü gösteriyor. Lâkin çeşitli sebepler yüzünden istenilen seviyede bir etki oluşturmadı.

Osmanlı'nın zayıflaması ile giderek zayıflayan hilafet makamı son olarak Abdülmecid Efendi'ye kalmıştır. Abdülmecid Efendi'ye bu makam saltanatın kaldırılmasından sonra (1 Kasım 1922) TBMM tarafından verilmiş (19 Kasım 1922) ancak TBMM Abdülmecid Efendi'ye bu makamı çok gösterişli hareketlerde kullanmamasını emretmiştir. Ancak Abdülmecid Efendi'nin hal ve tutumları, birçok kişinin ona padişah muamelesi yapması ve en önemlisi Mustafa Kemal Atatürk'ün laik ve seküler reform istekleri halifelîğin kaldırılmasına yol açmıştır (3 Mart 1924). Halifelîğin kaldırılması o dönem dünyada çok konuşulmuştur.

Son olarak bu bahsettiğim halifelikler dışında bunlara paralel olarak kendini halife ilan eden hükümdarlar/hanedanlar vardır. Ancak bunlar çok kale alınmamış ve önemsenmemiştir.

Evet, on üç asır süren bu makamın günümüzde çoğunluk tarafından kabul edilmiş bir sahibi yok. Ancak gelecekte ne olur bilemeyiz. İslam Dünyasının birlik ve beraberliğinin önemini daha da çok anladığımız bu günlerde.

infak

الإنفاق

Asım YURTTAPAN
Matematik Öğretmeni

Modern zamanların mali ilişkilerine baktığımız zaman da gündemimizi dolduran literatür şu kelimeleri içeriyor. Kâr, kazanç, rant, gelir artışı, ciro, kredi, prim, ücret, faiz, fon, repo, kur, borsa, döviz, hisse senetleri, rekabet piyasası, bilanço, envanter vs.

Sözlükte “tükenmek, tamamlanmak, son bulmak” mânâsındaki nefk kökünden türetilen infâk “bitirmek, yok etmek; yoksul düşmek” gibi anlamlara gelirse de daha çok “para veya malı elden çıkarmak” mânâsında kullanılmaktadır. Dinî-ahlâkî bir terim olarak genellikle “Allah’ın hoşnutluğunu elde etme amacıyla kişinin kendi servetinden harcama yapması, muhtaçlara aynî ve nakdî yardımda bulunması” demektir. Bu bakımdan infak, farz olan zekâti ve gönüllü olarak yapılan her çeşit hayrı içermektedir.(T.D.V. İslam Ansiklopedisi)

Zekat, sadaka, infak, mal ile cihad,

karz-ı hasen, birr, ihsan, fidyе, kefaref vs. bunlar Müslümanların mali imkanlar bağlamında arınmalarını sağlayan konulardır.

Modern zamanların mali ilişkilerine baktığımız zaman da gündemimizi dolduran literatür şu kelimeleri içeriyor: Kâr, kazanç, rant, gelir artışı, ciro, kredi, prim, ücret, faiz, fon, repo, kur, borsa, döviz, hisse senetleri, rekabet piyasası, bilanço, envanter vs.

Bu sıralamayı uzatmak mümkün, ancak buna gerek yok, önemli olan günümüz Müslümanlarının bu kategorilerden hangisi ile daha ilgili olduğudur. Gerçekten konuşma dilimizi belirleyen, yaşam standart-

larımızı şekillendiren hangi kelime grubudur? Bunun üzerinden hayat gayemizi tesbit edebiliriz.

Tabii ki bunu doğru belirleyebilmek için dünyayı değerlendirirken kalkış noktamız ne olacak?

Biz mi dünya içiniz, dünya mı bizim için? Mal mı bize ait, biz mi mala aitiz? Sürükleyen kim, sürüklenen kim?

Bütün bu soruların cevabını bulanlar, ancak bu soruları kendilerine sorabilecek ahlaki erdemlere sahip olma yolunda mücadele içinde olanlardır. Çünkü infak kavramı bir ömür kulluk mücadelesi içinde olan ve ötelere ötesine gözlerini diken, sevgililer sevgilisi Efendimiz'in (s.a.v) izinden giden bir müminin

gündeminde hep olan bir gerçekliktir.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in pek çok âyetinde müminlere "Allah yolunda infak" emir ve tavsiyesinde bulunmuş, Allah yolunda harca-yanlar övülmüştür.

"Mallarını Allah yolunda harca-yanların hâli, her başağı yüz daneli yedi başak bitiren bir tohumun hâli gibidir. Allah dilediği kimseye daha kat kat verir., Allah'ın ihsanı çok geniştir. Her şeyi hakkıyla bilendir" (el-Bakara, 2/261).

Efendimiz (s.a.v.): "Kişinin kendi malı hayır ve iyilikler yaparak infak edip önceden gönderdiği mallardır. Mirasçısının malı ise harcamayıp geriye bıraktığı menkul, gayri men-

kul her türlü maldır." buyurdu. (Buhari)

Yine başka bir hadis-i şerifte: "Her sabah yeryüzüne iki melek iner. Biri: -Ya Rabbi, infak edip iyilik edenin malının yerine yenisini ver, der. Diğeri de: -Ya Rab cimrilik edenin malını telef et, diye dua eder."(Buhari, Müslim)

Görüldüğü üzere infak etmek ile ilgili ayetler ve hadisler çokça mevcuttur. Günümüz kalabalık ama yalnızlaşmış modern toplumu kapitalizmin reklam bombardımanına maruz kalmış, adeta islam beldelelerine bombalar yağarcasına cimrilik, bireysel yaşam, acımasızlık, nefis-perestlik, biriktirme arzusu aşılana-maya çalışılmaktadır.

Antidepresan hapları adeta şeker paketleri gibi ceplerde taşınmakta, psikologların kapılarında kuyruklar oluşmaktadır. Bunlar yalnızca bu vahşi, modern dünyanın dayatmalarının sonuçlardan birkaçıdır. Bize düşen ise gayba iman eden birinin bu iman bedeli olan mücadele, aksiyon ve heyecanını korumasıdır. Bu da infak, yardımlaşma, takva, ihlas kavramlarına sınıksız sarılarak olacaktır.

Okulumuzun sahiplendiği yetimler, Ramazan ayında kapı kapı dolaşıp ihtiyaç sahiplerini koruyup gözetken öğrencilerimiz, yıl içinde yapılan hayır organizasyonları işte bu mücadelenin şahididir. Bize dayatılan modern, pragmatik, liberal, kapitalist anlayışı reddeden öğrencilerimiz inşallah çok yakın zamanda daha büyük işler başaracaklardır. Çevrelerine büyük faydaları dokunacak. İmam Hatip talebelerinin olduğu her yerin nasıl yeşerdiğini hep birlikte göreceğimiz günlere kadar hep birlikte mücadeleye devam! Selam ve dua ile

OSMANLICA

Kültür Hafızamız

Abdullah Efe YÜCEL

Öncelikle şunu bilmeliyiz ki Osmanlıca bir dil değildir. Osmanlıca yazıdır. Türkçenin Arapça harfleri kullanılarak yazılışdır. Okunuşu aynı Türkçedir.

Osmanlıca; Türklerin yüzyıllar boyunca geliştirdikleri özgün bir dildir. Hem Arapçadan hem Farsçadan faydalanmış ama ikisi de olmamıştır. Gelecekle geçmiş arasındaki köprüyü sağlam kurabilmenin yolu, Osmanlı Türkçesini okuyup anlayabilmekten geçmektedir.

Osmanlıca'yı neden Öğrenmeliyim?

Osmanlıca öğrenmek dil ve metin zenginliği sağlar. Türkçe, Arapça ve Farsça öğrenimini kolaylaştırır. Çünkü Türkler İslam dinini benimsemeleri ile birlikte Arap ve Fars dilinden yüzlerce kelime almışlardır. Aynı zamanda Osmanlıca öğrenmek düşünce ve dil kıvraklığı sağlar.

Milletleri millet yapan temel esaslardan birisi de o milletin kullandığı dil ve alfabesidir.

Dil; fikir dünyasını ortaya çıkaran, milletin hatırası, ruhu, özü ve mayasıdır. Dilini kaybeden milletler, hatırasını, hafızasını, milli kimliğini, açıkçası her şeyini kaybetmeye mahkumdur. Dil şuurunu kaybeden bir millet, millet olma şerefini kaybetmekle yüz yüze gelir. Böyle bir millet, kendi kültürüne ve tarihine yabancılaşır, geçmişte ne olduğunu unuttur, bugün ve gelecekte ne olacağını bilemez hale gelir.

Ecdadımızın her zaman şeref duy-

duğumuz bin yıllık şanlı tarihinde bizlere armağan ettikleri sayısız seçkin eserler fikrî boyutta da bugün çoğumuza, maalesef bir yabancıya olduğu kadar uzak ve anlamsızdır.

Millî kültürümüzün temelini teşkil eden eserlerimizin hemen tamamı Osmanlıcadır. Halbuki yeni neslimiz, dedesinden kalma bir kitabın veya eski bir tapu senedinin, bir paranın, bir çeşme kitabesinin üzerindeki yazıları okumaktan mahrumdur.

Osmanlıca öğrenmek isteyen kişiler Diyanet'in yayınladığı "Osmanlı Türkçesi Öğreniyorum" isimli programa göz atabilirler. (<https://www.youtube.com/watch?v=sv-2Ji-VvCT0>)

Osmanlıca Öğrenmek Çok mu Zordur?

Arapların Arapçayı harekesiz okuması gibidir. Araplar kolay bir biçimde kendi dillerini okuyabilirler. Aynısı Osmanlı vatandaşları için de geçerliydi. Osmanlıca zor değildir. Örnek vermek gerekirse "چوك" çe - vav - kef harflerinden oluşan bu kelime "çok" olarak okunur. Yazım kuralları aynı Arapça gibidir, fakat bazı değişiklikler yapılmıştır. "ç", "j", "p" gibi harfler Arapçada olmadığından dolayı yeni harfler eklenmiştir.

Araplar nasıl Arapçayı hiç zorlanmadan okuyor, günlük hayatta kullanıyorsa Osmanlıca da zorlanmadan okunabilir, günlük hayatta kullanılabilir.

Asr-ı Saadet Gençliği ve İslam'a Hizmetleri

Abdülhakim ARIKAN

İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

Gençlik, Allah Teâlâ'nın biz kullarına bahşettiği en güzel nimetlerden biridir ve bu nimetin de kıymetinin bilinmesi, şükrünün eda edilmesi gerekir. Efendimiz (s.a.v) ihtiyarlık gelmeden gençliğin kıymetinin bilinmesi gerektiğini buyurur.

Peygamber'in (s.a.v)'in Gençliğe Gösterdiği Özel İtina

Peygamber'in (s.a.v) gençliğe ayrı bir önem verdiğini söylememiz gerekir. Bunun sebebi de Hz. Peygamber'in (s.a.v.): "Bana gençliğin yardımı lütfedildi." (Buhârî, V, 2.) sözünde aramak gerekir. İslâmi hareket de gençlerin omuzlarında yükselmiş ve onların omuzlarında devletleşmiştir.

Hz. Peygamber (s.a.v) buyurmuştur ki: "Size hayırlı gençleri tavsiye ederim. Çünkü onların kalbi daha incedir. Allah beni doğrulukla ve müsamahayla gönderdi.

Bana gençler yanaştı, ihtiyarlar muhalefet etti."

Asr-ı Saadet'teki cami ve cemaat anlayışı da çarpıcı misallerdendir. Mescid-i Nebevî'nin bir köşesinde bulunan Ehl-i Suffe'deki gençlerin, o çağda Allah'ın dininin yayılmasında ve yaşanmasında büyük katkılar sağlaması dikkat çekicidir. Oysa bugüne geldiğimizde, yetişkinlerimiz camiye gelen gence tahammülsüzlük göstermekte; namazdaki bir kusurundan dolayı acımasızca eleştirmekte; gençleri ön saflara bir türlü yakıştıramamaktadır.

Ebu'l-Bahterî, Ali (r.a)'den rivayet ediyor: "Peygamber (s.a) beni Yemen'e gönderdi. Dedim: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Beni gönderiyorsun. Ancak yaşım genç ve hüküm verme konusunda tecrübem yok.' Bunun üzerine elini göğsüme koydu ve; 'Allah diline hidayet edecek ve kalbini sabit kılacaktır' dedi. Ondan sonra hiçbir konuda tereddüt etmedim".

Asr-ı Saâdet'te Resûlullah Efendimiz (s.a.v.), genç sahabilere büyük önem vermiş, onları tebliğ ve irşad faaliyetleri dahil, devlet teşkilatının en üst kademelerine kadar hemen her alanda görevlendirmiştir. Gençler ise Allah Resûlünü (s.a.v.) hiçbir zaman mahcup etmemişler, O'nun güvenini boşa çıkarmamışlar ve kendilerine verilen çok ciddi dini ve idari görevleri hakkıyla yerine getirmişlerdir.

İslam'ın yayılmasında Resulullah'a (s.a.v) asıl desteği veren gençler olmuştur. Mesela genç yaşta İslam'ı kabul edenlerden Hz. Ali on, Zeyd b. Harise on beş, Abdullah b. Mesud ve Zübeyr b. Avvam on altı, Talha b. Ubeydullah, Abdurrahman b. Avf, Erkam b. Ebû'l Erkam ve Sa'd b. Ebû Vakkas on yedi, Mus'ab b. Umeyr on sekiz-yirmi, Abdullah b. Ömer on üç, Cafer b. Ebû Talib yirmi iki, Osman b. Huveyris, Osman b. Affân, Ebû Ubeyde ve Hz. Ömer yirmibeş-otuz bir yaşları arasındaydılar (Allah onlardan razı olsun).

Hz. Peygamber (s.a.v.) gençliğe o kadar önem vermiştir ki, bazen onlara karşı duyduğu sevgiyi açıkça söylemiştir. Hicret esnasında on yedi yaşında olan ve Hz. Peygamber'in (s.a.v.) vefatına kadar geçen zaman dilimi içinde gençliğinin baharında olduğu anlaşılan Muaz b. Cebel'e (r.a) Allah'ın Rasûlü (s.a.v.), yemin ederek kendisini sevdiğini söylemiş ve arkasından da bazı tavsiyelerde bulunmuştur.

Sa'd b. Ebî Vakkas'ın kardeşi Umeyr (r.a) gibi bazı gençlerin, şehitlik mertebesini şiddetle arzuladıklarını görüyoruz. O, Bedir Savaşı'na giderken Hz. Peygamber'den (s.a.v.) gizleniyordu. Bunu gören ağabeyi, niçin gizlendiğini sorunca, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) kendisini küçük olduğu gerekçesiyle geri çevirebileceğini, oysa şehit olmayı arzu ettiğini söylemiş ve gerçekten de adı geçen savaşta on altı yaşında iken şehit edilmiştir.¹

Talha b. Ubeydullah (r.a) da Hz. Peygamber (s.a.v.) döneminin önemli gençlerinden biridir. Özellikle Uhud Savaşı'nda Hz. Peygamber'i (s.a.v.) bütün gayretleriyle koruması ve kendi vücudunu ona siper etmesiyle dikkat çeken Talha (r.a) on dört veya on sekiz yaşlarındaydı.

Bilhassa İslâmi ilimlerde otorite olan ve Müslüman olmaz Kur'an-ı Kerim müşriklerin arasında okuyacak kadar cesaretli olan, cılız fiziğine rağmen küfrün elebaşlarına meydan okuyan genç Müslümanlardan biri, Abdullah b. Mesud (r.a)'dır. İslâm'a girdiğinde on altı yaşındaydı.

Mekke döneminde tebliğ ve irşat faaliyetleri için evini Hz. Peygamber (s.a.v.)'e tahsis etmesiyle meşhur Erkam b. Ebî'l-Erkam on altı yaşlarındaydı.

Hicret esnasında yirmi yedi yaşlarında olan ve on yedi yaşları civarında İslâm'ı kabul ettiği anlaşılan Hz. Ebu Bekir'in (r.a) kızı Esmâ (r.a) ilk Müslümanlardan olma şerefine sahiptir. Peygamberimiz (s.a.v.)'in hicreti için elinden gelen her türlü yardımı yapmış ve onun hicretinde çok önemli rol oynamıştır.

İmam Ali (Hz. Ali r.a.), İslam'ı ilk kabul eden gençtir. İslâm'ın sancaktarlığını yaparken, Fahr-i Kainat Efendimiz'in (s.a.v.) hicretinde O'nun yatağına yatarak canını feda etmeye hazırlanırken bir gençti. Peygamberimiz'in (s.a.v.) emri üzerine hiç tereddüt etmeden cübbeyi üzerine örttü ve yattı. Gençliğin medarı iftiharını bir genç... O genç, risaletten sonra velâyetin sultanı, mana âleminin ummanı oldu. Resûlullah'ın (s.a.v.) tabiriyle "ilim beldesinin kapısı" olarak ümmetin en bilginiydi. Sahabilerin en cesuruydu. Bu sebeple ona "Allah'ın Arslanı" lakabı verilmiştir.

Genç bir köle iken Hak Din'le müşerref olan, kızgın kumlara yatırılan, bütün eza ve cefalara rağmen "ehad" diye haykırmaktan vaz geçmeyen müezzinlerin Seyyidi Hz. Bilal-i Habeşî (r.a.) da bir gençti.

Mus'ab b. Umery (r.a), babası Mekke'nin en varlıklı kimselerinden biriydi. Ona en güzel, en pahalı, en lüks elbise ve ayakkabılar giydirilirdi, en güzel hoş kokular sürerlerdi. Son derece rahat bir hayatı vardı. Resûlullah Efendimiz'in (s.a.v.) davetini işitti ve hiç tereddüt etmeden Müslüman oldu. Çok zengin ve narin biri iken, İslâm'la şerefledikten sonra türlü işkencelere maruz kalmıştı.

Babası ve annesi Müslüman olduğunu öğrenince önce onu hapsedtiler. Müslümanlarla görüşmesine engel olmaya çalıştılar. Türlü türlü baskılar uyguladılar. Bütün maddî desteklerini kestiler ve onu yoksulluğa ittiler. Fakat Mus'ab (r.a) davasından, inancından vazgeçmedi. Habeşistan'a hicret eden ilk Müslüman kafilesindeydi. Habeşistan'dan döndüğünde ailesi ondaki kararlılığı görünce baskıya son verdiler.

Peygamberimiz (s.a.v.) I. Akabe biatından sonra Müslüman olan Medinelilere dini öğretmek için onu görevlendirdi. Medine'de çok hizmet etti, İslamiyet'in girmediği hiçbir ev, iman etmeyen hiç kimse kalmamıştı.

Bedir'de Muhacirlerin sancağı onun elindeydi. Ona, "Resûlullah'ın bayraktarı" diyorlardı. Uhud'da sancak yine onun elindeydi. Uhud'da Allah Resulü'nün (s.a.v.) kılına

¹ El-Vâkidî, Muhammed b. Umeyr, Kitâbu'l-Meğâzi, London, 1966, I, 21.

Mus'ab bin Umeyr (r.a.) şehit olarak yerde yatarken, savaşın ilerleyen saatlerinde Resûlullah (s.a.v) Mus'ab'ı elinde sancakla gördü ve "ileriye git ey Mus'ab!" diye emretti. Fakat o kişi yüzünü Peygamberimiz'e dönerek, "Ben Mus'ab değilim" deyince Resûl-i Ekrem (s.a.v) onun kılığında savaşan bir melek olduğunu anladı.

bile zarar gelmesini istemiyordu. Uhud'da sancağı taşırken Rasulullah (s.a.v)'ı koruma uğrunda şehid edildi. Kahramanca savaşırken önce sağ kolu kesildi. Hemen sancağı sol eline alarak devam etti, sonra sol kolu kesildi. Bu defa vücuduyla sancağa sımsıkı sarıldı bir mızrak darbesiyle şehid oldu. O da bir gençti.

Mus'ab bin Umeyr (r.a.) şehit olarak yerde yatarken, savaşın ilerleyen saatlerinde Resûlullah (s.a.v) Mus'ab'ı elinde sancakla gördü ve "ileriye git ey Mus'ab!" diye emretti. Fakat o kişi yüzünü Peygamberimiz'e dönerek, "Ben Mus'ab değilim" deyince Resûl-i Ekrem (s.a.v) onun kılığında savaşan bir melek olduğunu anladı.

Vaktiyle zengin ve refah içinde yaşarken şehid olduğunda bedenini örtece bir örtü bulunamamıştı. Resûlullah (s.a.v) yanına geldiğinde eski bir hirkanın içinde saçları dağılmış durumda yatıyor, vücudu ise kılıç ve mızrak darbeleriyle parçalanmış durumdaydı.

Hanzala (r.a), Meleklerin Yıkadığı Genç Sahabi

Ashab-ı Kiram, Resûlullah (s.a.v.) ne derse yarışıyorlardı. Vele ki bu davet Allah yolunda çarpışma, yaralanma ve şehid olma olsa da onlar için farketmezdi. Hanzala (r.a) Bedir Savaşında bulundu. Sonra evlendi. Evlendiği günün gecesi idi. Harp kararı verilmiş sahabiler evlerinden çağırılıyordu. Hanzala (r.a) Uhud'a hareket eden İslâm ordusuna bir an önce yetişmek için evinden alelacele çıktı. Ancak gusletmeyi unutmuştu. Savaş bittikten sonra Resûlullah (s.a.v) şehitler için kabirler kazılmasını emretti. Sonra şehit düşen Hanzala'nın (r.a) başucuna geldi ve "Arkadaşınız melekler tarafından yıkanmaktadır. Onun eşine sorun bakalım o ne yapmıştı ki melekler onu yıkıyorlar." Buyurdu. Eşi Cemile'ye (r.a) sordular. Ona gusül gerekiyordu. Geç kalmamak için yıkanmadan çıktı. Dedi. Resûlullah (s.a.v): "İşte bunun için melekler onu yıkadılar." Buyurmuştur.

Alemlerin Sultanı (s.a.v.), "Refik-i A'lâ" yolculuğuna çıkmak üzereydi. Şiddetli baş ağrısı başlamıştı. Ateşi gidermek yükselmekteydi. Zeyd oğlu Üsame (r.a.) Hazretlerini

yanına çağırdı ve:

"Ey Üsame!.. Şam'a Rumların beldesi Belkâ sınırına git, babanın şehit edildiği bölgeye ulaş, giderken de hızlı git, haberin bile önüne geç, üzerlerine şimşek gibi saldır, yanına kılavuzlar al ancak onların içinde az kal!.." emrini verdi.

Hz. Üsame henüz o vakit, on sekiz yaşındaydı. Hemen hazırlıklara başladı. Ordu karargâhına geldi. Karargâh birlikleri "Cürf" denilen yerde bulunuyordu. Cürf ise Medine'nin dışında Avâlî denilen semtte idi.

Medineli Müslümanlar emre tam itaat ettiler. Ensar ve Muhacirin tamamı karargâha koştu. Hepsisi de hazır. Kimler yoktu ki o gün haberi hemen duyup da gelen... Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Ebu Ubeyde bin Cerrah, Hz. Sa'd bin Ebi Vakkas, Hz. Katâde bin Numan (r.anhüm). Ne var ki bazı insanlardan bir ses yükseldi:

"Zamanında Medine'ye hicret etmiş bulunan şu kadar büyük sahabe varken bu genç mi komutan olacak?!"

Sesler ardi ardına çoğalınca, kalpler ürperip daralınca, bazı insanlar bir an olsun dalınca, Âlemlerin Efendisi (s.a.v.) o son günlerinde başına siyah sarığını sardı, şöyle hitap etti insanlara:

"Allah'a and olsun, bu gün Üsame'nin komutan tayin edilmesine nasıl itiraz ediyorsanız, daha önce de onun babasının komutanlığına aynı anlayışla itiraz etmişsiniz. Allah'a yemin olsun ki, babası komutanlığa nasıl layık idiyse ve benim yanımda insanların en sevgilisi idiyse, oğlu da komutanlığa öylece layıktır!.."

Ey Genç adam! Bize düşen yorganı üzerimizden kaldırıp silkinmek ve hizmete nereden başlayacağımızı düşünmektir. İşte hizmetlerimizin karşılığı Allah katındadır. Ücretimiz ondan. Bu kadar zengin bir ücret verici varken bize de İslam'a hizmet etmek düşer.

Yürü hala ne diye oyunda oynatasın?...

Yürü -hâlâ- ne diye kendinle savaştasın?

FATİH'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Emir BÜYÜKKÜLEKÇİ
Muhammed Asaf ÖZDEMİR

iyi ki varsın **EREN** *iyi ki Varsın Ferhat Gedik!*

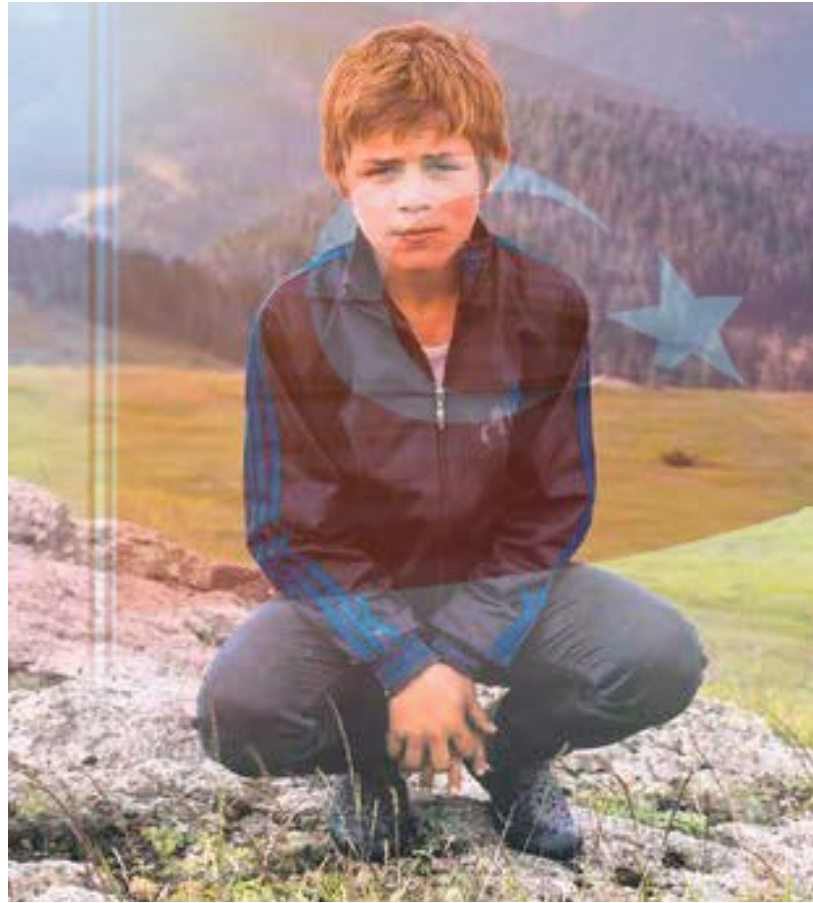
Trabzon Maçka'da, teröristlerle kahraman Mehmetçiğin girdiği çatışmada şehit olan şehit Eren Bülbül ve Astsubay Kıdemli Başçavuş Ferhat Gedik'in yaşam öyküsünü anlatan "Kesişme; İyi ki Varsın Eren" filmi vizyona girdiği günden bu yana büyük beğeni topladı. Eren Bülbül'ün doğum gününde, 1 Ocak 2022'de beyaz perdeye taşınan film, Türkiye'de 350 sinema salonunda, yurt dışında ise Almanya, Avusturya, Fransa, Belçika, İngiltere, Azerbaycan, Norveç ve Danimarka'da aynı anda vizyona girdi.

Hep rahmetle yad ettiğimiz şehitlerimizin anısına çekilen "Kesişme; İyi ki Varsın Eren" filmi, gerçek yaşam öykülerinden uyarlanan, izleyicinin içine işleyen senaryosu, duygu yüklü sahneleri, muhteşem oyuncu kadrosu ve Anadolu'nun büyüleyici güzelliklerini sergileyen görüntüleriyle Türk sinema tarihinde önemli bir eser olarak yerini aldı.

Yapılan bu film abartıdan uzak, yaşanan hayatı net ve temiz şekilde ortaya koyan bir film. Ne bizi duygu olarak ağır drama sürüklemek zorunda ne de savaş filmlerindeki gibi aksiyon dolu sahneler olmak zorunda. Onların hayatı buydu ve o şekilde hatıra bırakıldı.

Asıl önemli olan Ereni ve Ferhat Başçavuş'u bilmek, anlamak, hayatlarını ne şartlarda sürdürmüşler farkına varmak, anısını tazelemek. Unuttuğumuz her bir değeri yeniden anlamak. Bir kez daha onların varlığını hissetmek. Bizim haberimiz yokken ne hayatlar yaşanıyor ve

bitiyor. Bu ülkeye kanını akıtmış, bu şehitleri yakından tanımak. İşte bu yüzden bizi bu filmle buluşturan herkese sonsuz teşekkürler. Gözümüz yaşlı, kalbimiz yorgun ayrıl-

dık beyaz perdeden. Allah şehitlerimizin yakınlarına sabırlar versin...

Beyaz perdede izlediğimiz bu filmde Eren Bülbül'ün vatan sevgisi ön planda tutuluyor. Şair ne güzel söylemiş:

***“Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır,
Toprak, eğer uğruna ölen varsa vatandır.”***

Peki vatan sevgisi imandan mıdır? Bundan da önce, “Vatan” nedir?

Vatan, bir kimsenin doğduğu ve yaşadığı, siyasî ve duygusal yönden bağlı olduğu toprak parçasını; ruhun özlemini duyduğu asıl ve gerçek âlemi ifade eden sosyoloji, siyaset ve tasavvufî terim.

Vatan sevgisiyle vatan hasretinin insanda doğuştan gelen köklü bir duygu olduğu bilinmektedir. Bu sebeple, “Vatanında sıkıntı çekmen gurbette bolluk içinde yaşamandan daha iyidir.” denilmiştir.

Vatan sevgisi imandan mıdır?

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Mekke-i Mükerrerme'den Medine-i Münevvere'ye hicret ederken yolunun bir nok-

tasında, o zamanki Mekke şehri gözden kaybolacağı bir yerde durmuş; doğup, büyüdüğü Mekke şehrine bakarak şöyle demiştir:

“Ey Mekke! Kendi isteğimle senden göç etmiyorum. Allah'ın (c.c) emri ile hicret ediyorum. İnşallah yine Allah'ın izni, müsaadesi ve yardımı ile ilk fırsatta sana döneceğim.” demişti.

Vatan sevgisi, sevgilerin en güzeli ve kutsalıdır. Vatan sevgisi imandan sayılır. Ancak bu sevgi kuru dava ile, laf ile olmaz. Vatanını seven, onun uğruna canını, malını feda etmekten çekinmez.

Millî şairimiz merhum Mehmed Akif Ersoy diyor ki:
***Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.***

***Bastiğın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefansız vatani.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatani.***

***Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.***

Vatan sevgisi, en asil, en yüce sevgilerden biridir. Gerktiğinde vatan için savaşmak da vatan sevgisinin bir tezahürüdür. Bir Müslüman dinini, namusunu, canını, malını, vatanını ve devletini korur.

İslam dini, bir bütün olarak hayatın her yönünü içine alır. Bu nedenle vatan ve devlet anlayışını belirli sınırlar içerisinde değerlendirmiştir. Örneğin oturduğu eve veya malına saldırıldığı zaman, onu korumak ve kendini müdafaa etmek dinimizin bir emridir. Bu yolda ölürse şehit olur. Vatan ise bütün Müslümanların ortak evidir. Onu korumak ve muhafaza etmek ise Müslümanların ortak görevidir.

Yerler ve zamanlar, içerisinde olan kimseler ve yapılan işlere göre değer kazanır. Bu açıdan bir Müslüman toprağı olan bu memleketin, bu toprakların ve içinde yaşayanların korunması ve devam etmesi noktasından vatan, bayrak ve devletin varlığını zorunlu kılmaktadır.

Mescid-i Aksa

Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu
Varıp eşiğine alnımı koydum
Sanki bir yer altı nehri çağlıyordu

Gözlerim yollarda bekler dururum
Nerde kardeşlerim diyordu bir ses
İlk Kiblesi benim ulu Nebi'nin
Unuttu mu bunu acaba herkes

Burak dolanırdı yörelerimde
Mi'raca yol veren hız üssü idim
Bellidir kutsallığım şehir ismimden
Her yana nur saçan bir kürsü idim

Hani o günler ki binlerce mü'min
Tek yürek halinde bana koşardı
Hemşehrim nebî'ler yüzü hürmetine
Cevaba erişen dualar vardı

Şimdi kimsecikler varmaz yanıma
Mü'minden yoksunum tek ve tenhayım
Rüzgarlar silemez gözyaşlarımı
Çöllerde kayıp bir yetim vâhayım

Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Götür Müslümana selam diyordu
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslâm diyordu

Mehmet Akif İnan

